

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ'NİN YAYIN ORGANIDIR

SICAK PARA DÖNEMİ BİTİYOR MU

Ekonomist Bartu Soral yazdı
Kentsel Dönüşümün
Finansal Etkilerinin
Değerlendirilmesi

Ayakkabı Sektöründen 2 Milyar Dolarlık İhracat Hedefi

VİZYON BİLGİ TEKNOLOJİLERİ

E-FATURA ve E-DEFTER

çözümlerini sunar

SAP, ORACLE, AXAPTA

EM Yönetim ve Danışmanlık
İşbirliği ile geliştirilmiştir.

i-GATE

efatura@vbt.com.tr

0-216-5776921

- Gelir İdaresi Başkanlığı sistemleri ile entegre çalışır.
- SAP, Oracle ve Microsoft'un ERP çözümleri ile entegre çalışır.
- Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yayınlanan tebliğler,
Vergi Usul Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile uyumludur.

MEVZUAT:2011 YILI CİROLARI BELİRLENEN SINIRLARI AŞAN MÜKELLEFLERİN MUTLAK SURETLE - Elektronik fatura uygulamasına; 2013 takvim yılı (1/9/2013 tarihi itibariyle Gelir İdaresi Başkanlığı'na başvurulması gerekmektedir.)- Elektronik defter uygulamasına; ise 2014 takvim yılı (Elektronik defter yazılımlarını kendi geliştiren mükelleflerin 1/9/2014 tarihi itibariyle elektronik defter test süreçlerini başarı ile tamamlamış olmaları gerekmektedir.)

GvH BİLİŞİM
Axapta Çözüm Ortağı

Çözüm Ortaklığı talepleriniz için irtibat:
Ferhan SAYIN

vbt.com.tr

"Güvenli teknik çözümler"

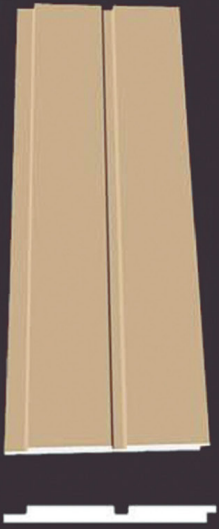

Endüstriyel tesislere ait ısı santralleri ve mekanik uygulamaları, tesis kurma, planlama, proje yapım etüd ve fizibilite konularında faaliyet gösteren **PETEK İNŞAAT**, 25 yıllık tecrübesi, uzman kadrosu ile teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek çalışmalarını sürdürecektir.

Demirciler Sitesi 9. Cadde No: 63 Zeytinburnu - İSTANBUL
Tel: +90 212 547 08 77 (pbx) Faks: +90 212 558 73 57
www.peteklimited.com.tr

PETEK İNŞAAT

SD 110
50 x 4 x 200 cm

SD 120
50 x 4 x 200 cm

SD 130
50 x 4 x 200 cm

SD 140
50 x 4 x 200 cm

SD 150
50 x 4 x 200 cm

SD 160
50 x 4 x 200 cm

DIŞ CEPHE KAPLAMALARI

Yapılarınızın en iyi, en güvenilir dostu:
Sırf moda diye, dış etkenler dayanıksız ve pahalı kaplamalar, binanızın genel dokusu ile bir bütünlük sağlamıyor ise paranızı sakoğa atmıő olursunuz.

Peki nedir bu inçelikler...

Ulaő Polistren'in dış çephe kaplama malzemeleri binalarınıza görsel mükemeliğe ve dış etkenlere en dayanıklı malzeme olmasının yanısıra benzer ürünlere göre daha ekonomiktir.

Yıl: 14 Sayı: 66 EKİM 2013

E-dergimiz ayda bir yayımlanmaktadır
Yaygın süreli yayın

ISSN 1304-0464

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI
DERNEĞİ

ADINA SAHİBİ:

Birol BAŞARAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Samim UYKUSEVEN

Genel Yayın Yönetmeni

Şenol ÇARIK

Editör

Deniz TOPRAK

Görsel Yönetmen

Deniz TOPRAK

Bildiren Yönetim Yeri:

USİAD Genel Merkez:

Keskin Kalem Sok. Esen Apt. No. 6/6

Esentepe- Şişli -İstanbul

Tel: (0 212) 217 36 48

Faks: (0 212) 217 36 50

e-posta: iletisim@usiad.net

bilgi@usiad.net

www.usiad.net

Danışma Kurulu: (Alfabetik Sırayla)

Doç. Dr. Barış Doster

Prof. Dr. Emin Gürses

Prof. Dr. Eren Omay

Prof. Dr. Erol Manısalı

Prof. Dr. Gülten Kazgan

Prof. Dr. İ. Yaşar Hacısalihoğlu

Mete Akyol

Murteza Çelikel

Şefik Soyuyüce

Prof. Dr. Şükrü Sina Gürel

Prof. Dr. Alpaslan Işıklı

Prof. Dr. İ. Reşat Özkan

Dr. Necip Hablemitoğlu

Cevdet İnci

Onursal Başkan:

Kemal Özden

USİAD Denizli Şube:

Saltak Cad. No: 29 K: 6

Tel-Faks: (0 258) 264 27 28

USİAD İzmir Girişim Kurulu:

5709 Sk. No: 37 Karabağlar

Tel ve Faks: (0 232) 253 10 08

E-posta: tbayir@as-el.com.tr

Dergimize gönderilecek yazılar e-posta ile
iki sayfayı geçmeyecek şekilde
gönderilmelidir. Yazılardan yazarlar, reklam-
lardan firmalar sorumludur. Kaynak gösterilerek
alıntı yapılabilir.

8 KAPAK

CHP Ekonomik Politikalardan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Faik Öztrak:

“Sıcak para hükümetleri dönemi bitti”

17

HABER

**2.9 Milyar Dolarlık ‘Gizem-
li’ Para**

23

HABER

**Vişne suyuyla vücudunuzun
ritmini düzenleyin**

30

HABER

**Uluslararası İflas Çalıştayı
yapıldı**

18

MAKALE

**Ekonomist Bartu Soral:
Kentsel Dönüşümün Finansal
Etkilerinin Değerlendirilmesi**

24

MAKALE

**Prof. Dr. Mustafa Kaymakçı:
Demokrasi Paketi’nde Toprak
Sorununa Çözüm Var mı**

31

HABER

**Kayra’nın Kaleminden
Cumhuriyet Ekonomisinin
Öyküsü**

14

**Prof. Dr. Cihan Dura
Dolar Neden ve Nasıl Yükseldi**

Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır. Fakat, Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır.

K. ATATÜRK

CUMHURİYETİMİZİN
90. YILI KUTLU OLSUN
USİAD

Kendi malını kullan

Kendi ülkeni zengin et

Biz ithal mallar kullandıkça, bize mal satan ülkenin üretimi, kalitesi, verimi ve kârı artıyor; kendi üretimimiz ise düşüyor. Onlar, bizim paralarımızla kendi insanlarına daha iyi sağlık ve eğitim hizmeti, daha bakımlı kentler, daha konforlu bir yaşam sağlıyor. Bizim ülkemizde üretimin ve kazancın azalması ise, yaşam koşullarımızın her gün daha da kötüye gitmesi demektir.

USİAD

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

www.usiad.net

CHP Ekonomik Politikalardan Sorumlu Genel Başkan Yrd. Faik Öztrak:

“Sıcak Para Hükümetleri Dönemi Bitti”

CHP Ekonomik Politikalardan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Faik Öztrak, Türkiye ekonomisini ve siyasi iktidarın ekonomi politikalarını değerlendirdi. İstikrar efsanelerinin yıkıldığını belirten Öztrak, çözümü de şöyle ifade etti: “Üreteceğiz, zenginleşeceğiz, adil paylaşacağız, büyümeyi sürdürülebilir hale getireceğiz. Bu politikalarla Türkiye’yi dünyanın en büyük ilk 10 ülkesine sokmak için çaba harcamalıyız ki, bu ülkeyi orta gelir tuzağından kurtarabilelim.” Sayın Faik Öztrak’la yaptığımız söyleşiyi ilginize sunuyoruz...

Söyleşi: Mustafa Pamukoğlu

Başbakan ekonominde yaşanan kur tırmanmasına bağlı dalgalanmanın esas nedeninin Gezi Parkı olayları olduğunu söylemişti. Sizce durum nedir?

Ekonomik dalgalanmaların gerisinde Gezi Parkı eylemlerinin olduğunu söylemek, hem bu konudaki gerçek nedeni gizlemek, hem de piyasaların ısınmasının suçunu Gezi Parkı kıvılcımıyla sokağa dökülen milyonlara yüklemek demektir.

Piyasadaki ani değişimler 22 Mayıs’ta başlamıştır. Hatırlayın bu tarihte ABD Merkez Bankası (FED) Başkanı Bernanke, “Ben artık bugüne kadar dünyaya verdiğim likiditeyi azaltmaya başlayacağım” demişti. Burada sormamız gereken soru şu: Neden bu açıklamadan

Türkiye diğer ülkelere göre daha fazla etkilenmiştir? OECD ve Dünya Bankası neden “bu likidite azalmasının en fazla Türkiye etkilenecektir” değerlendirmesinde bulunmuşlardır?

Bunun nedeni açıktır. Türkiye’nin döviz cinsinden yükümlüklerinin artışı ciddi seviyeye gelmiştir. 2002’de AKP iktidara gelmeden önce ülkenin döviz açık pozisyonunun GSYH’ya oranı % 37 iken, 2013 yılında % 55’e yaklaşmıştır. Oysa bizim gibi yükselen ekonomilerde bu oranın % 40’ı geçmemesi genel bir kriterdir. Bu oran bizde ne zaman % 40’ı aşmışsa ekonomide ciddi sıkıntılar baş göstermiştir. Bu oran 2007-2008 sıkıntılarında da % 40’ı geçmişti, ama bugünkü gibi % 50’lerin üzerine de çıkmamıştı.

Bu oran, anlayana şunu söylemektedir: “Sizin bu ekonomiyi götürebilmeniz için sıcak paraya ihtiyacınız vardır! Ekonominiz sıcak para bağımlısıdır!”

22 Mayıs’tan Ağustos ayına kadar kur TL aleyhine yüzde 11 değer kaybına uğramış. 400 milyar dolar civarında döviz açığı doğmuştur. Bu oranı döviz açığı ile çarptığınızda karşınıza yaklaşık 90 milyar TL’lik bir rakam çıkmaktadır. Bu rakam, kurun 1,8 TL’den 2 TL’ye çıkması nedeniyle ülke bilançosuna yazdığınız bir zarardır.

Borsaya bakalım... G20 ülkeler arasında borsası en fazla değer kaybeden ülke Türkiye. Borsada değer azalışı şirketlerin toplamda yaklaşık 174 milyar Dolar değer kaybetmesine yol açmış durumda. Bunun anlamı birilerinin servetinin

azalması demek.

Eğer borsadaki hisse senetleri bankalardan kredi alınmasında teminat gösterilmişse teminat açığı doğacak ve bu nedenle yatırım yapan/yapmayan ama ticari faaliyetini sürdürmek isteyen her girişimciyi ciddi biçimde etkileyecektir.

SICAK PARA AKIŞINDAKİ AÇIK KARA PARADAN MI KARŞILANACAK

Sizinle önceki görüşmemizde (Mayıs sonu) Merkez Bankası faiz indirimleri yapıyordu. Size o zaman, “Faiz indirimi yıllardan beri uygulanan düşük kur-yüksek faiz politikası ile çelişiyor mu? Artık yurt dışından para gelmesin mi isteniyor? Oysa ‘Varlık Barışı’ vb. önlemler de alınıyor. Bunu nasıl açıklayacağız?” diye sormuştum. Verdiğiniz yanıt ilginçti... Okuyucularımıza o zamanki yanıtınızı da aktaralım.

AKP sözcüleri hem yüksek faize gelen sıcak paradan şikâyetçi gözüküyor; bu görüntüyü kurtarmak için Başbakan ve Ekonomi Bakanı

Zafer Çağlayan Merkez Bankası'na baskı yaparak faiz indirimi yaptırıyor. Hem de ülkenin net döviz dengesi için “varlık barışı” adını verdiğiniz bir düzenleme ile ülkeye döviz getirmeye çalışıyor. Böyle bir düzenlemeyi 2008’de de yapmışlardı. Olmadı. Bugün bunu yeniden gerektirecek bir şeyler var ki, alelacele bu yasayı çıkardılar.

Veya PKK parasından mı?

Geçmişte yaşanan süreçlere baktığımızda bu “varlık barışı”nın yaşanan süreçlerin bir parçası olup olmadığı konusunda kaygı duymamak elde değil. Bu husus Başbakan ile Abdullah Öcalan arasında İmralı’da kurulan görüşme masasından çıkan bir durum mudur? Yani terör parasının aklanmasına yönelik bir husus mudur? Bu durumda, olayın yasallığının ve meşruiyetinin tartışmalı olması yanında, “haram” para ile “helâl” parayı da karıştırmış oluyorsunuz. Haram ve helal hassasiyeti olduğu iddiasındaki bir iktidarın bunu yapması bir çelişki değil midir? Düşünün, % 2 gibi son derece düşük oranda bir vergi ile helale haram katıyorsunuz.

Ya da “Varlık Barışı” ile Offshore-Leaks dosyasındaki adlar mı aklanıyor?

Diğer bir sebep de şu olabilir: Bu düzenlemenin amacı, Offshore-Leaks’de² yer alan para sahiplerinin isimlerinin ortaya çıkmamasını sağlamak olabilir. Çünkü Türklerin ülke dışında offshore bölgelerde bulunan kayıt dışı paralarının ileride bilgi değişimi çerçevesinde ülkelerin deklare etmesi uygulamasının başlayacak olması nedeniyle, bir aklama tedbiri olarak da görülüyor.

“FAİZ İNDİRİMİ” FİYAKASININ ÖMRÜ 2 AY SÜRDÜ

Faiz indirimlerinin kalıcı olması için cari açıkta bozulma olmaması gerekir; ama oluyor.

Faizleri indirirken enflasyonun altında faiz oranı belirleyerek negatif reel faize doğru gidiyoruz. Negatif reel faiz TL değerlenmeyecekse dolar cinsinden faizi de düşürecektir.

Dolar cinsinden faizler düştüğünde yabancı dışarıya çıkmaya başlayacaktır. Bunu önlemek için siz faizi çıkartmaya başlayacaksınız; ama nereye

kadar?

Cari açığın yüksekliği, enflasyonun hedefe yaklaşmaması olması nedeniyle faiz indirimleri sanki bir gösteriş oldu. Kısa sürede MB faizleri düşürürken enflasyonun yükselmeyeceğini öngörüyor. Bakıp göreceğiz. Enflasyon oranı hedeflenenden uzakta. Burada kalacak mı, ciddi tereddütlerim var. Çünkü enflasyon yukarı doğru seyrederse TCMB faizleri tekrar yukarı çekmek zorunda kalacak.

DEĞER KAYBINDA PARAMIZ DÜNYA DÖRDÜNCÜSÜ, BORSAMIZ DÜNYA BİRİNCİSİ OLDU

Evet, 2 ay önce bunları söylemiştiniz. Ve o zaman belirttiğiniz gibi, faiz indirimi gösterisinin ömrü ancak iki ay olabildi... Şimdi bu ikinci konuşmayı Ağustos sonunda yapıyoruz ve iki ay önce indirmeye kalkışılan

faizler Ağustos başından beri devamlı yükseliyor. Önce kurda yükseliş, hemen ardından faizlerde yükseliş... Bu dalgalanmalar kimleri etkileyecek?

Sizinle konuştuğumuz Mayıs ayında % 5 olan faiz Ağustos'ta % 10'a çıktı. Bunun en büyük nedeni ekonominin sıcak para-ma mahkûm olmasıdır. Küresel likiditenin sınırlanacağını ortaya çıkmasına kırılabilirliği nedeniyle sert tepki vermesi faiz artışları en önemli sebebidir.

Faiz oranındaki bu artışlar ellerinde devlet tahvili olanların zarara uğrayacağını gösteriyor. Burada da zararı 23 milyar TL olarak hesaplayabiliriz. Kurdan, faizden, borsadan kaynaklanan toplam zarar neredeyse 300 milyar lirayı buluyor.

Bu zarar nedeniyle Merkez Bankası Başkanı hemen "kuru 1,92'ye çekeceğiz, faizleri indireceğiz" iddiasında bulundu. Böylece faiz oynaması ve Borsa üzerinden uğranan büyük zararın geçici bir zarar olduğu algısını yaratmak istedi.

Ama bu nafiye bir çaba... Bu iddiayı gerçek kılacak bir ekonomik yapı da yok, sıcak para akışının tekrar yükseleceği şartlar da yok.

Şu anda paramızın değer kaybında dünya dördüncüsü, borsamızın değer kaybında dünya birincisiyiz...

3 ay gibi kısa bir sürede yaşanan bu sarsıntı elbette öncelikle borca batmış hane halkını etkileyecek. Giderek borçları ödemek zorlaşacak. Çünkü bir yandan hane halkının artacak enflasyon nedeniyle gelirleri azalacak; diğer yandan da yavaşlayan ekonomi nedeniyle yitirilen işler, kesilen maaşlar ve azalan gelirler olacak. Bu durumda bu insanlar ne yapacaklar?

Olay vahimdir. Türkiye çok kötü bir sürece girecektir. Sürekli söylüyor ve uyarıyorum.

Bu hükümetin 10 yılın sonunda ülkeyi getirdiği kötü durumdan çıkmak için yapısal reformlara girişmek zorunludur. Bunlar yapılmazsa, uğranılan zarar ağır olacak ve halkımız büyük sıkıntılara düşecektir.

ÇARESİZLİKTE İŞSİZLİK FONUNA GÖZ DİKTİLER

Bunları söylüyorsunuz, ama sizi cevaplayacak ve konuşacak kişi Ali Babacan ortalarda yok. Hiç konuşmuyor. Onun yerine Melih Gökçek konuşuyor. Bu ne anlam ifade ediyor?

Evet, Ali Babacan ortalarda yok. Acaba kendisi bu işlerden umudunu mu kesti mi? Ya da söyledikleri dinlenmiyor mu? Hoş konuştuğu zaman da çok ciddi hatalar yapıyor.

Bugün itibarıyla ekonomiyi sıfır hata ile yönetmek gereken dönemdeyiz. Ama maalesef hükümet hata üstüne hata yapıyor. Merkez Bankası başkanının son konuşması ciddi hatadır. Zafer Çağlayan'ın ortaya çıkıp bambaşka şeyler söylemesi, Enerji Bakanının "maliyetler yükseliyor, ama ben enerjiye zam yapmayacağım" diye iddialar ortaya koyması hata. Bunun aslında anlamı; ileride enerjiye çok büyük zamlar

yapılacağıdır.

Hata üstüne hata yapılırken cin fikirler de ortaya çıkıyor. Şimdi işsizlik fonuna göz dikmişler. Bu fonu Türkiye fonu haline getirip Başbakanın İstanbul'daki yatırımlarında kullanmak istiyorlar. Bunu nasıl yapacaksın, diye soran yok. Bu paralar Hazine'de yatıyor; yani Hazine kâğıtlarında. Hazine bu parayı sana iade etmesi için parayı nerden bulacak? Hiç kimse kusura bakmasın cin fikirler dönemi bitti. Dünya yeni konjonktüre geçti.

KRİZİ SAVAŞLA AŞMA MACERACILIĞI

Bir de şu var: Sanki hükümetim son ekonomik dalgalanmalar nedeniyle Suriye savaşından nemalanmak istiyor gibi.

Yaşananlardan benim gördüğüm manzara şudur: Bu hükümet küresel likiditelerin bol olduğu dönemlerin hükümetidir. Sıcak para iktidarındır. Küresel likidite daraldığında bunlar ekonomiyi yönetemiyor. Ve iktidarları da sallanmaya başlıyor. Bugün bu noktaya gelinmiştir. Ama iktidar ve yandaşları ekonomideki hatalarının ağır sonuçlarını aşmak için ekonomi dışı yollara

da başvurmaya kalkışıyorlar. Bir Suriye savaşı kıskırtmak bunlardan biri...

Yapılan açıklamalara, analizlere, hükmet yanlısı medyaya baktığımızda son zamanlarda yaşananların suçlusu Suriye. "Her şey iyi gidiyordu, ekonomi yolundaydı, hükümet hep doğruları yaptı. Ama ne yapalım Suriye'de savaş çıktı ve bu nedenle ekonomi bozuldu" düşüncesi yayılmak isteniyor. Kapanan sıcak para musluklarının bir Suriye savaşı ile açılması hayalleri kuruluyor. Bu bir maceradır ve bundan medet ummak AKP denizinin bittiğini göstermektedir.

"BEN GİDERSEM İSTİKRAR BOZULUR" EFSANESİNİN SONU

Bununla gelecek seçimlerde AKP'nin oy kaybına uğrayacağını söyleyebilir miyiz? Ekonomide yaşanan bu durumlar AKP'yi geriletir mi?

Vatandaş cebindeki paraya musallat olanı görüyor, yaşam standardı düşüyor ve yükselmiyorsa bunu yapanlara oy vermez. Gider yaşam refahını yükselteceğine inanacak, bu iddia ile ortaya çıkan ve kendisini ikna edecek partilere oy verir.

Bu hükümet 2009'dan iti-

baren ülkeyi borçlandırdı. 2011 seçiminde de, “Eğer biz gidersek istikrar bozulur, borçlarınızı ödeyemezsiniz” diyerek vatandaşı korkuttu. “Faizler artar perişan olursunuz” diye tehdit etti. Ama gelinen noktada halkı perişan edecekleri ortaya çıktı. 2002’de istikrar devraldılar. Bunu sürdürecek tek hükümetin kendileri olduğu propagandasıyla oy avcılığı yaptılar. Ama istikrar efsanesi, şimdi kendi ekonomi politikalarıyla yıkılıyor...

PARADİGMA DEĞİŞİKLİĞİ

Bir dönem sona mı eriyor?

Çok ilginçtir, Reinhart And Rogoff’un yazdığı bir makaleyi zaman zaman refere ettiğimde bana “artık paradigmlar değişti” deyip itiraz ederlerdi: “Hayır artık işler böyle değil. Dünyada likidite bolluğu devam edecek!” Paradigma bu idi...

ABD Merkez Bankası’nın 2007 ilk yarısında bilançosu GSYH’nın % 6’sı iken, 2013’ün ilk yarısında bu % 22’ye çıkmış. Bu oranı Amerika’nın taşımasına olanak yok. Buna oturup baksalardı; likidite bolluğunun sürdürülemez olduğunu görecektirdi. Yükselen ekonomiler için bunun makaleleri yazılmış. Ortak kanaat olarak belirlenmiş. Bu ortada iken siz çıkıyor diyorsunuz ki, “Dünyada likidite bolluğu devam edecek!”

Ekonomiyi iyi yönetememiz nedeniyle dünyada likidite bolken Türkiye’de sel oldu, rekabet gücümüzün canına okundu. Likidite durduğu zaman da çöl oldu.

Yeni paradigma ne olmalı?

Üretim olmalı. Üretmek, üretmek, üretmek... Gencinize iş bulacak, yurt içi tasarrufları artıracak, bu tasarrufları yatırıma yönlendirecek ortamı sağlayacaksınız. Paylaşım da

çok önemli... Bu nedenle sosyal destek hizmetlerinizi dünya konjonktürüne göre ayarlayarak, konjonktür değişikliklerinden vatandaşınızın gelirinin bariz değişikliklere uğramamasını sağlayacaksınız. Vatandaş belli gelirin eşiğinin altına düşmeyeceğini bilecek.

Bunun dışında, “likidite bollaşacak”, “FED bunu yapacak, şunu sınırlayacak”, “borçları çevirebiliyoruz” gibi ülkeyi borç batağına sokacak politikalar dönemi bitti.

“ÇİN GİBİ DEĞİL, ALMANYA GİBİ OLACAĞIZ”

Bunun yanında çok iyi örgütlenmiş işgücü piyasalarına sahip olmamız gerekiyor. Yani güçlü sendikalara ihtiyacımız var. Bu sendikalar vasıtasıyla katma değeri iyi paylaşalım. İyi paylaşarak da güçlü bir talep tabanı yaratalım. Burada güçlü sendikacılıktan kastım; sadece ücret sendikacılığı değildir.

Aslında 2009’da IMF ile Dünya Çalışma Örgütü Stockholm’de yaptıkları bir toplantıda ekonomik krizlerden çıkış için güçlü bir sendikacılığın gerektiğini ortaya koydular.

21. yüzyılda biz, genç nüfusumuzu yüksek katma değer yaratan insanlar olarak yetiştirmeliyiz. Biz Çin gibi olamayız. İşgücümüz verimli olmayacak ama düşük ücretle çalışacağız. Bu olmaz. Bu şekilde Alman işçisi ile rekabet edemeyiz. Bu nedenle yapacağımız şey; Alman işçisi kadar verimli olacağız, vereceğimiz ücretler Alman işçisinin aldığına yakın olacak, ama bir birim işgücü maliyetini Almanya’nın altında tutacağız. İşte o zaman rekabet edebiliriz.

“AKP DÖNEMİNİ TAMAMLADI”

Bugün yaygın görüş şu: “Bu ekonomik dalgalanmalar, Başbakanın üslup sorunu, Haziran halk eylemleri, Suri-

ye cephesindeki başarısızlık nedenleriyle Amerika ve Batı Recep Tayyip Erdoğan’ın üzerini çizdi. Ama AKP’nin üstünü çizmedi. Parti yeniden dizayn edilecek. Yeni kişilerle vitrin süslenecek ve neoliberal parti olarak tekrar iktidarın en güçlü adayı yapılacak.” Bu görüşe katılıyor musunuz?

Katılmıyorum. Bu görüş hiç akla uygun değil. AKP bugüne kadar uyguladığı politikaların müptelası olmuştur. Bilgi birikimi, partinin kurumsal yapısında yani genlerinde küresel likiditenin bol olduğu dönemim politikaları vardır. Sadece bunu bilir. Bu genlere başka politikaları öğretmek olanaksızdır.

Artık bu iş AKP ile olmaz. Ne değiştirirlerse değiştirsinler bu genler nedeniyle AKP dönemini tamamlamıştır; yani misyonu bitmiştir.

Şimdi yeni paradigmlarla hareket eden, kontrollü piyasanın önemini bilen, saydamlığa önem veren, sosyal dengelerin korunmasının ne anlama geldiğinin farkında olan, istikrarın önemini ancak onun kadar hızlı büyümenin de ne denli önemli olduğunu bilen, verimliliği, rekabet gücünü artıracak tedbirleri alabilecek, üretmeden refah yaratmanın mümkün olamayacağını farkında olan bir iktidara ihtiyaç vardır.

Üreteceğiz, zenginleşeceğiz, adil paylaşacağız, büyümeyi sürdürülebilir hale getireceğiz. Bu politikalarla Türkiye’yi dünyanın en büyük ilk 10 ülkesine sokmak için çaba harcamalıyız ki, bu ülkeyi orta gelir tuzağından kurtarabilelim.

KAYNAKÇA

1 “Varlık Barışı”: AKP hükümetinin, Türkiye kökenli kişi ve kuruluşlar tarafından yurtdışına kaçırılmış veya yurt dışında edinilmiş “kayıt

dışı”/”yasa dışı” (kara, kirli vb nitelikteki) servetlerin çok düşük bir vergiyle Türkiye’ye aktarılması karşılığı aklanmasını sağlamaya verdiği ad. Bu amaçla 21 Mayıs 2013 tarihinde çıkarılan yasa, “yurt dışında kayıt dışı iktisadi varlığı (para, altın, döviz, tahvil, hisse senedi, taşınmaz mal) bulunan kişi ve kuruluşların bu varlıklarının” çok düşük bir vergi ile Türkiye’ye getirilmesini ve yasallaştırılmasını öngörüyor. Yasa, ekonominin “dış kaynak” ihtiyacındaki, sıcak para akışındaki azalmadan kaynaklanan açığı kapatmayı amaçlıyor-(Editörün Notu).

2 Offshore (ya da Offshore Banking): Kıyı Bankacılığı. Dünya kapitalist sisteminde, para sermayeyi, en düşük (sıfır) vergi uygulayıp (dolayısıyla) en yüksek faiz vererek en gizli hesaplarda tutan banka sistemine “Offshore Banking= Kıyı (Ötesi) Bankacılığı” denmektedir. “Kıyı Bankacılığı”, bu sistemi uygulayan ülkelerdeki milli bankacılık sisteminin kapsamı dışındadır. O ülkenin vergi mevzuatından, yedek akçe gibi finans hukuku yükümlülüklerinden, kambyo sınırlamalarından, her türlü denetim ve müdahaleden muaftır. Sistemin merkez ül-

keleri tarafından, onların rıza ve onayı ile “Kıyı Bankacılığı”nın merkezi olarak belirlenen ve “vergi cennetleri” olarak anılan belli başlı “ülkeler”, İsviçre, Virgin Adaları, Seyşeller, Cayman Adaları, Bahreyn’dir. Bu özel “ülkelerde” üslendirilen bu “serbest bankacılık” türü, diğer ülkelerin serbest bölgeleri ile bu tür bankacılığa belli sınırlar içinde izin veren bütün ülkelerin bankacılık sisteminde, dövizli hesaplara uygulanmaktadır. “Offshore” sistemi bugün dünyada esas olarak silah kaçakçılığı, uyuşturucu ticareti, rüşvet, yolsuzluk, mafya yöntemleri, vergi kaçırma gibi yollardan elde edilmiş kara ve kirli paranın saklanması, aklanması ve uluslararası finans sistemine “aklanmış” olarak sokulması için kullanılmaktadır-(E.N.).

Offshore-Leaks: ABD başta olmak üzere devletlerin gizli ve hassas belgelerini ele geçirip açıklayan WikiLeaks kuruluşunun adından türetilen “Offshore-Leaks”, kıyı bankacılığının gizli hesapları ile ilgili bilgi ve belgeleri içeren dosyaya verilen addır. Alman Süddeutsche Zeitung gazetesi internet sitesi 4 Nisan 2013 günü manşetten verdiği haberde, “anonim bir kaynaktan aldığı”nı

söylediği “yaklaşık 260 GB büyüklüğünde, 2,5 milyon dosya içeren ve ‘Offshore-Leaks’ olarak adlandırılan belgeleri” dünya medyasına servis yaptı. “170 ülkeden 130 bin kişinin kara para kaynaklı gizli hesap belgelerini içerdiği” söylenen Offshore-Leaks belgelerinde, adı bilinmeyen çok sayıda Türk zengininin de olduğu bilgisi dolaştı-(E.N.).

FAİK ÖZTRAK KİMDİR?

1954’te doğdu. A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi (lisans) ve Birmingham Üniversitesi’nde (yüksek lisans) okudu. Devlet Planlama Teşkilatı’nda Uzmanlık, Daire Başkanlığı ve Müsteşar Yardımcılığı; BDDK Başkan Yardımcılığı ve Hazine Müsteşarlığı yaptı. 23. ve 24. Dönem CHP Tekirdağ Milletvekili olarak TBMM’de “Akdeniz İçin Birlik Parlamenterler Asamblesi Ekonomik ve Mali Konular Komitesi Başkanlığı” ve “NATO Parlamenter Asamblesi Türk Grubu üyeliği” görevlerinde bulundu. Halen CHP’de Ekonomik Politikalardan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısıdır.

USİAD

WEB SİTEMİZ YENİLENDİ

Derneğimizin bütün yayınlarına

www.usiad.net

sitemizden ulaşabilirsiniz.

Prof. Dr. Cihan DURA:

Dolar Neden ve Nasıl Yükseldi

güçlenen faktör oldu. Sermaye girişi de global piyasalar-daki iyimserlikle yabancıların risk alma iştahlarına, Türkiye'nin verdiği yüksek faize, "carry trade"nin hızlı bir şekilde sürmesine bağlanmıştır.

-İkinci faktör, Merkez Bankası'nın uyguladığı sıkı para politikası oldu. Bu politika Türk Lirası'nı Dolar karşısında güçlendiren önemli bir faktördü. Merkez Bankası -bugün de yaptığı gibi- piyasalara kısa vadeli faizleri değiştirmeyeceği, "enflasyonla mücadelede kararlı" olduğu mesajını veriyordu.

-Son vurgulanan faktör ise, dünya piyasalarındaki gelişmelerdi. Dolar yalnız Türkiye'de değil, uluslararası piyasalarda da değer kaybına uğruyordu. Bu eğilim ise dünyadaki para bolluğu, ABD'nin "riskli tutsat" sektörüne (sub-prime mortgage) yönelik kaygılar, ABD ekonomisinin geleceği ile ilgili belirsizlikler"le açıklanıyordu.

Günümüzde ise tam tersi bir gelişme söz konusu: Dolar kuru yükseldi. Hemen bütün hareketler ters yönde gerçekleşiyor. Bu kez, sorular "Dolar neden yükseldi", "TL neden değer kaybetti" şekline dönüştü. Ancak, aşağıda göreceğiz, açıklayıcı faktörlerde pek farklılık yok.

Önce, kısaca olup biteni tespit edelim.

Amerikan Doları Mayıs (2013) sonundan beri hızlı bir yükseliş eğilimine girdi. Aslında Dolar 2012 başında 1.92 düzeyini görmüş ancak gerilemişti, 2013 yılının Mayıs sonlarına kadar o düzeye bir daha yaklaşmamış, 1.75-1.82 aralığında dalgalanmıştı. 30 Mayıs tarihinde 1.86-1.87 idi. Aynı gün, Gezi Parkı olayları patlak verince hareketlenerek 1.90 düzeyine tırmandı. Ardından geriledi, ancak geçici olarak: 1.97'leri gördü. Bugünse 2.00'nin biraz üzerinde...

Sorumuz şudur: Dolar neden ve nasıl yükseldi? En kısa yanıt şu olmalı: Çünkü balayı bitti! Açarsak: Çünkü FED para politikasını sıkılaştırma sinyali verdi. Verince, sıcak para hareketlendi, Türkiye'den çıkmaya başladı. Bunun üzerine Merkez Bankası kur artışını önleyici tedbirlere başvurdu. Tam etkili oldu mu, tartışılır. Bu arada diğer bazı faktörler de artış eğilimini şu veya bu şekilde etkiledi.

I) FED KARARLARI VE YABANCI SERMAYE

Balona iğneyi Amerikan Merkez Bankası, FED batırdı. FED yıllardır parasal genişleme politikası uygulayarak Dolar basıp tahvil satın almış, dünyada para bolluğu yaratmıştı. Ancak bu sefer "artık tamam!" dedi. Tahvil alımını azaltacaktı, hatta durduracaktı.

Böylece yeni dönem Başkan Bernanke'nin Mayıs 2013'de yaptığı şu açıklama ile başladı:

Türkiye ekonomisi Mayıs 2013 sonlarından bu yana Dolar kurunda güçlü bir yükselişe sahne oldu. Daha önce de, 2007 ve sonrası yıllarda, bunun tam tersi bir hareketin olduğu, Dolar kurunun düştüğü bir dönem yaşamıştık: O zaman da düşüş eğilimi dikkat çekmiş, olay analizlere, yazılara konu olmuştu. Dolar'ın değer yitirmesi önemli bir olay olarak nitelenmişti. Kur 1.27 YTL'nin altına kadar inmişti. Bu, dalgalı kura geçiş tarihi olan Şubat 2001'den o güne kaydedilen en düşük ikinci değeri. Doların sonraki yıllarda değer kazanmaması herkesi memnun etmişti.

Peki, nasıl açıklanmıştı bu olgu? Üç faktöre bağlanarak açıklanmıştı: Yabancı sermaye, Merkez Bankası politikaları, dünya piyasalarındaki gelişmeler.

-Artan yabancı sermaye girişi, öncelikle ve en çok vur-

Piyasadaki dolar bolluğu son-
suza kadar süremez! Türkiye
dahil, bütün dünya piyasalarını
sarsmaya yetti bu açıklama!
Haziran'da daha net konuşan
Bernanke, Dolar'ın piyasa-
dan çekilme tarihini de verdi:
Para muslukları yılsonuna ka-
dar yavaş yavaş kısılacak,
2014 yılında ise tamamen
kapatılacak. 85 milyar Dolar
olan tahvil alımı 65-70 milyar
Dolara çekilebilecek ve 2014
ortalarına doğru ise sona erdi-
rilecekti. Ancak şu da var ki
program bazı şartlar altında
yürütülecek, işsizlik ve kalıcı
büyüme oranları ile konut
piyasalarındaki gelişmelere
bağlı olarak uygulanacaktı.
Dolayısıyla adı geçen gösterge-
ler yakından izlenecekti.

a) ABD Merkez Bankası
(FED) Başkanı Bernanke
"Dolar bolluğuna son" derken,
aslında epeydir uygulanan pa-
rasal genişleme politikasından
vazgeçildiğini ifade ediyor-
du. Daha önceki uygulama
şöyleydi: FED Dolar basıyor,
ABD Hazinesi'ne devrediyor,
karşılığında tahvil alıyordu. Yeni
dolarlarla da cari açık finanse
ediliyordu. Başka bir açıdan,
yapılan şeydu: Sermaye darlığı
çeken finans kuruluşlarının
elinde Amerikan Hazinesi'ne ait
iç borçlanma kâğıtları vardı. Pa-
raya çevrilemeyen bu kâğıtların
vadesi 2-3 yıldan başlayıp 30
yıla kadar uzanıyordu. FED liki-
dite sağlayacak bir uygulama
başlattı: Bankaların elindeki
tahvilleri satın almaya başladı.
Ayrıca düşük faiz politikası iz-
ledi, faizleri neredeyse sıfıra
kadar çekti. Ancak bankalar bu
paraları ABD'de değerlendirme
yerine çoğunlukla gelişmekte
olan ülke piyasalarında
değerlendirme yoluna gittiler.
Bu uygulamadan vazgeçilmek-
te olduğuna dair sinyaller ise
2013 yılı başlarında gelmeye
başladı.

b) Ve sonunda ABD Merkez
Bankası'nın (Fed) 2013 yılı
sonuna kadar tahvil alım

programını azaltma kararı!...
Alımları 2014 ortasında
sonlandırabileceği iması...
Gelişmekte olan piyasalar
başta olmak üzere küresel mali
piyasalarda satış baskısı...
Bankaların, gelişmekte olan
ülkelere aktarmış oldukları
dolarlarını geri çağırmaya
başlaması...

Sonuç: Dünya piyasalarında
ve tabii Türkiye'de de büyük
gerilim!... Piyasalar sert biçim-
de etkileniyor. Yabancı fonların
kaçışı hızlanıyor. Doğal olarak
sermaye girişi de duraklıyor.
Kur, sepet ve faiz rekor kırıyor.
Borsa İstanbul'da (BİST)
önemli kayıplar yaşanıyor.
Dünya borsaları yüzde 1- 3
arasında düşüş kaydederken,

BİST tarihi bir düşüşle ade-
ta çöküyor. Yabancılar hisse
senedi satarak dolar almaya
başlıyor, Dolar fırlıyor. Merkez
Bankası'nın (TCMB) kura de-
falarca müdahale ederek pi-
yasaya Dolar sürmesi kurun
ateşini söndüremiyor. Dolar
1.93 ile tarihi zirvede. TCMB,
TL'de daha fazla değer kaybının
önüne geçmek için döviz satım
ihaleleri açıyor.

II) MERKEZ BANKASI'NIN MÜDAHALELERİ

Tabii bütün bunlar olurken,
Merkez Bankası boş durmadı.
Kurun yükselişini önlemek için
ihaleler açtı, Dolar sattı. Tam
başarılı oldu mu, tartışmalı....

Müdahalenin arkasında başka temel kaygılar vardı kuşkusuz, bankaların ve özel sektörün kısa vadeli dış borçları, enflasyon gibi...

Müdahaleler döviz satışı ihaleleri şeklinde oldu. Birkaç örnek vermek gerekirse, Haziran ayı sonlarında: Her gün birkaç kez dolar satışı: Kur ancak 1.93 düzeyinde tutulabildi (müdahale en çok yabancıların işine yaradı, doları daha ucuz aldılar.) Strateji değiştirildi: Günlük minimum 150 milyon dolarlık tek ihale (Satış doların hızını kesmedi: 1.95'in üzerinde). Temmuz ayının ikinci haftasında: Merkez Bankası güçlü bir ek parasal sıkılaştırma yoluna gideceğini açıkladı ve 250 milyon dolarlık döviz satım ihalesi açtı, Dolar/TL tarihî zirveden döndü. Merkez Bankası faiz silahından uzak duruyor: Döviz satmayı sürdürdü ama dolarda ancak birkaç kuruşluk gerileme sağlayabildi. Dolar yeniden 1.95'in üzerinde: Dört müdahale daha... Günlük toplam 500 milyon dolarlık müdahalelerin ardından kur ancak 1.94 TL civarına geriledi. Kur yeniden artınca tekrar döviz satım ihaleleri gerçekleştirildi. Bir kez 650 milyon dolarlık, dört kez 150 milyon, bir kez de 50 milyon dolarlık ihale açan

Merkez, toplamda 1.3 milyar dolar sattı. Ancak bütün bu satım ihalelerine karşın Dolar'ın yönü aşağı dönmedi. Kurun 1.91'e yaklaştığı 11 Haziran'dan itibaren geçen bir ay boyunca toplam 6.2 milyar dolarlık döviz satım ihalesi gerçekleştirilmiş bulunuyordu.

Bütün bu müdahaleler olurken, Merkez Bankası Başkanı Erdem Başçı'nın aşırı iyimser, rahat ve kaygısız tutumu dikkat çekti. Başçı'ya göre döviz kurları konusunda kaygılı olmaya gerek yoktu. Rezervler yeterliydi. Faizler de yılsonuna kadar artırılmayacaktı. Ne var ki piyasalar yine de rahatlatmadı. Hatta açıklamanın hemen ardından, Lira dolara karşı keskin bir düşüş kaydetti, borsa gerilemeye devam etti.

III) DİĞER FAKTÖRLER

Döviz kurunun artmasında veya artış hızının yavaşlamasında rol oynayan, ikincil, türeme veya ârızı sebep olarak niteleyebileceğimiz diğer bazı faktörler de var kuşkusuz. Basında kimi yazarlar bunlara değinmiş bulunuyor. Onları aşağıda kısa kısa kaydetmekle yetineceğim.

- FED'in para daraltma kararı üzerine ABD'de faiz oranlarının

yükselmesi,

-Kur artışı üzerine elinde döviz bulunduran bazılarının döviz bozdurması,

- Gezi Parkı protestoları sonrası siyasi risk priminin artması,

-TCMB Başkanı'nın sıra dışı değerlendirmeleri,

-Türkiye'nin AB'ye tam üyelik müzakerelerindeki belirsizlikler,

-Suriye'deki gelişmeler üzerine Ortadoğu riskinin yeniden ortaya çıkması, artan petrol fiyatları,

-Çin'in ekonomik ve finansal istikrarına ilişkin kaygılar (Bankalararası fonlama maliyetlerindeki yüksek ve volatil seyir) sebebiyle küresel piyasalarda sarsıntılar.

Türkiye ithalat yapısı bakımından dışa aşırı bağımlı bir ülkedir. Bağımlılık ne yazık ki bununla da sınırlı değil. Döviz kurunda sorun, aslında bir arz-talep dengesi, bir döviz gelirleri ve döviz giderleri sorunu... Eğer Türkiye ekonomisinin döviz gelirleri sağlam kaynaklara, örneğin ihracat geliri gibi sağlam kaynaklara dayansaydı, kur ABD'nin yaptığı politika değişikliklerinden bu denli etkilenmezdi. Reel açıdan olduğu gibi, finansal açıdan da böylesine dışa bağımlı bir ekonomimiz olmazdı.

USİAD

@usiadbildiren'i

twitter'da takip et

twitter.com/usiadbildiren

www.usiad.net

2.9 Milyar Dolarlık 'Gizemli' Para

Temmuz ayındaki 4.9 milyar dolarlık 'gizemli' para girişinin ardından ağustosta da 2.9 milyar dolar kaynağı belirsiz para girişi yaşandı. Merkez Bankası'nın açıkladığı ödemeler dengesi verilerine göre 2013 yılı Ağustos ayında net hata noksan kaleminde 2 milyar 865 milyon dolarlık kaynağı belirsiz para girişi yaşandı.

Geçtiğimiz ayki 4.8 milyar dolarlık girişle birlikte son iki ayda 'gizemli' para tutarı 8 milyar dolara dayandı.

Yılın ilk 8 ayına bakıldığında ise net hata noksan kaleminde 3 milyon 16 milyon dolarlık giriş var. Geçen yıl 8 aylık dönemde 2 milyar 685 milyon dolar düzeyinde kaynağı belirsiz para girişi yaşanmıştı.

Ödemeler dengesinde nereden geldiği ya da nereye gittiği tam olarak ayırt edilemeyen girişin yer aldığı kalem olarak ifade edilen net hata noksan kaleminde, 2012 yılında 867 milyon dolar düzeyinde kaynağı belirsiz para girişi gerçekleşmişti.

CARİ AÇIK 2 MİLYAR DOLARA GERİLEDİ

Cari işlemler açığı, ağustos ayında 2 milyar dolara geriledi. Böylece cari açık 9 ayın en düşük seviyesine gerilemiş oldu. Piyasada, cari işlemler açığının ağustos ayında dış ticaret açığındaki düşüşle

2.1 milyar dolara gerilemesi bekleniyordu.

TCMB verilerine göre cari işlemler açığı Ocak-Ağustos döneminde ise 44.29 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Yılın ilk sekiz ayında yurtdışında yerleşik kişilerin yurt içinde

FİNANSMAN TARAFINDA 'NET HATA NOKSAN' DURUMU KURTARIYOR

Cari açıkla ilgili değerlendirmesinde net hata noksan kalemine yer veren T-Bank Başekonomisti Veyis Fertekli-gil, net hata noksan kaleminden girişlerin devam ettiğine işaret ederek, "Finansman tarafında net hata noksan kalemi durumu kurtarıyor. Çünkü net hata noksan kalemine geçen ayda ne olduğunu bilmediğimiz artı bir giriş vardı. Bu durum, ağustos ayında da devam etmiş durumda. Çünkü ağustos ayında bir sürü denge bozuldu. Döviz kurları artmıştı ve finansal tarafta çeşitli olumsuzluklar vardı" şeklinde konuştu.

Burgan Yatırım Başekonomisti Haluk Bürümcekçi, ödemeler dengesinde, geçen ay olduğu gibi en önemli finansman kalemi 2,9 milyar dolar girişe işaret eden net hata ve noksan kalemi oldu. Bu kanaldan son iki aydaki giriş 7,7 milyar dolara ulaştı. Geçen ay bu girişleri varlık barışına bağlamıştık, ancak henüz elimizde bunu kanıtlayacak veri yok" değerlendirmesini yaptı.

yaptıkları net yatırımlar, bir önceki yılın ilk sekiz ayına göre 2.14 milyar dolar azalarak 7.49 milyar dolara geriledi.

Ekonomist Bartu Soral:

Kentsel Dönüşümün Finansal Etkilerinin Değerlendirilmesi

Depremler ülkesi olan ülkemizde kentsel dönüşüm özellikle son dönemde dikkat çekici bir süratte devam ediyor. Biz de bu yazımızda son yıllarda en önemli sorunumuz olarak gösterilen kentsel dönüşüm ve inşaat sektörünün Türkiye ekonomisine etkilerini tartışacağız.

Ağırlıklı olarak TOKİ ve büyük GYO'lar tarafından yürütülen kentsel dönüşümün küçük bir ayağını da, belli yaşın üstünde olan binaların yıkılıp yeniden yapılması işini üstlenen irili ufaklı inşaat şirketleri yürütüyor. TOKİ başkanının "Önümüzdeki 20 yıl içinde 7 milyon konut yapacağız" taahhüdüne uygun olarak konut arzındaki artış dikkat çekiyor. Yıllık konut ihtiyacı 400-450 bin arasında olan ülkemizde, Türkiye İnşaat Malzemesi Sana-

yecileri Derneği'nin hazırlamış olduğu "İnşaat Sektörünün Ekonomik Görünüm" raporuna göre, yeni başlanacak olan inşaatlar için verilen izinlerin 2010 yılında 907.451, 2011 yılında 651.138, 2012 yılında 753.142 ve 2013'ün altı aylık döneminde 391.699 daireye ulaştığı görülüyor. Yıllık 400-450 bin konut ihtiyacının oldukça üstünde görünen bu arzın, TOKİ başkanının taahhüdü doğrultusunda kentsel dönüşümden ötürü oluştuğu anlaşılıyor.

Oluşan bu arza nasıl talep yaratılacağı ise kanuni düzenlemelerde kendisini gösteriyor. 6306 sayılı kanuna göre deprem tehdidi altında olduğu saptanan binalar yıkılacak. Buna itiraz eden mülk sahipleri için çeşitli yaptırımlar var. Mesela, daire sahiplerinin

yıkım kararı aldırdığı dairede müteahhitle anlaşmayan ya da anlaşmak istemeyen daire sahibi varsa diğer daire sahiplerine onun dairesinin arsa payını rayiç bedel üzerinden alma hakkı veriliyor. Böylece daire sahibi çoğunluğa uymak zorunda bırakılıyor. Mülk sahipleri içinde dar ve orta gelir düzeyine mensup kişiler için kanun çeşitli kredi kolaylıkları ve kredi destekleri sağlıyor. Kentsel dönüşümün toplu maliyeti için muhtelif tutarlardan bahsediliyor. 200 milyar dolar ile 800 milyar dolar arası bir maliyet söz konusu ediliyor. Anlaşıldığı kadarı ile 20 yıllık bir süreç için bahsedilen bu rakamların neye göre hesaplandığı konusunda somut ve net bir çalışma yok. Zaten "en az" ile "en çok" tahmin arasında oluşan dört misli fark, bize üstünde analiz edilecek bir rakam vermiyor. Sadece bu dönüşümün ciddi bir finansal yük olduğu sonucuna varabiliyoruz. Bu arada 6306 sayılı kanunun ana muhalefet partisi tarafından kamu yararına aykırılıklar içerdiği gerekçesi ile iptal talebiyle Anayasa Mahkemesi'ne götürüldüğünü vurgulamak gerekiyor.

Bu bağlamda yapılacak ilk tespit; ihtiyaç fazlası arz kentsel dönüşüm kapsamında yaratılıyor ve bu arzın talebi de yine kentsel dönüşüm bağlamında ve gelir düzeyine bakılmaksızın "zorla" oluşturuluyor. Devlet 6306 sayılı kanun ile kentsel dönüşüm kapsamında evi

yıkılıp yeniden yapılanlara çeşitli kredi kolaylıkları sağlamış ve bu projenin toplam maliyeti ekonomimiz için yeni finansman kaynakları bulmayı zorunlu kılıyor. Şu anda özel ve kamu bankaları kentsel dönüşüm kapsamında "24 ay anapara ödemesiz" vb. gibi kolaylaştırıcı kredi uygulamaları ile alt ve orta gelir grubuna yönelik kredi hizmetleri sunmakta. Ödeme sıkıntısı çekmesi muhtemel olan bu grubun kullandığı ve kullanacağı krediler doğal olarak yüksek risk grubuna giren krediler sınıfındadır.

Bu durum bize doğal olarak ABD konut piyasasında yaşanan olumsuzlukları hatırlatmaktadır. ABD finansal piyasalarında 2008 senesinde yaşanan depremin konut kredilerindeki çöküşten kaynaklandığı ve bu çöküşün de ilk önce dar ve orta gelirli kesime verilen kredilerden (subprime mortgage) başladığı ekonomi literatüründe zengin bir çalışma olarak ortaya konmuştur.

Türkiye örneğinde dev ölçeğe yaklaşan inşaat sektörü ve bu bağlamda kentsel dönüşümün finansmanı iki yönlü bir madalyonu andırmaktadır. Madalyonun bir yüzünde bu arzı yaratan inşaat sektörü vardır. Öz sermayenin yetersiz olduğu veya kullanılmak istenmediği ülkemizde inşaat sektörü büyük projeleri tamamlamak için gerek iç piyasadan gerekse dış piyasalardan borçlanmaktadır. BDDK'nın son yayımladığı verilere göre inşaat sektörünün yurtiçi piyasalarından yaptığı nakdi borçlanma, 2002 Aralık ayından 2013 Temmuz ayına kadar olan tarihler arasında yüzde 820 oranında artmıştır. Yine 2002 yılında yaklaşık 50 milyar dolar olan Türk

özel sektörünün dış borcu 2013 senesinde 235 milyar dolara ulaşmıştır. Bu borçlanma içinde inşaat sektörü ve bu sektörün beslediği

130'a yakın yan sektörün önemli bir payı vardır. Bu durumda bugüne kadar sürdürülen "inşaatla büyüme" modelinin nasıl fonlandığı az çok görünmektedir. Bu incelemenin detaylarına ilerideki bölümlerde gireceğiz.

Madalyonun diğer yüzünde talep, yani konut alımlarının nasıl fonlandığı/fonlanacağı var. Çıkarılan kanunda bir miktar zorla yaratılan iç talebin krediler ile destekleneceği anlaşılıyor. Bu kredilerin ödeme zorluğu çekebilecek dar ve orta gelirli vatandaşa yönelik olduğu görülüyor. Bugüne kadar konut kredilerinde ne gelişmeler olduğu ve bundan sonra da neler olabileceğini ilerideki bölümde detaylandıracağız. Özetle, toplu olarak arz ve talep açısından yoğunluğu git-tikçe artan bu sektörün bugüne kadar nasıl finanse edildiği önemlidir; bundan sonra nasıl finanse edilebileceği ise daha önemlidir.

Tartışmamızın geri kalan bölümünü bu sorulara cevap aramak ve varsa riskleri görebilmek için 4 bölümde

inceleyeceğiz:

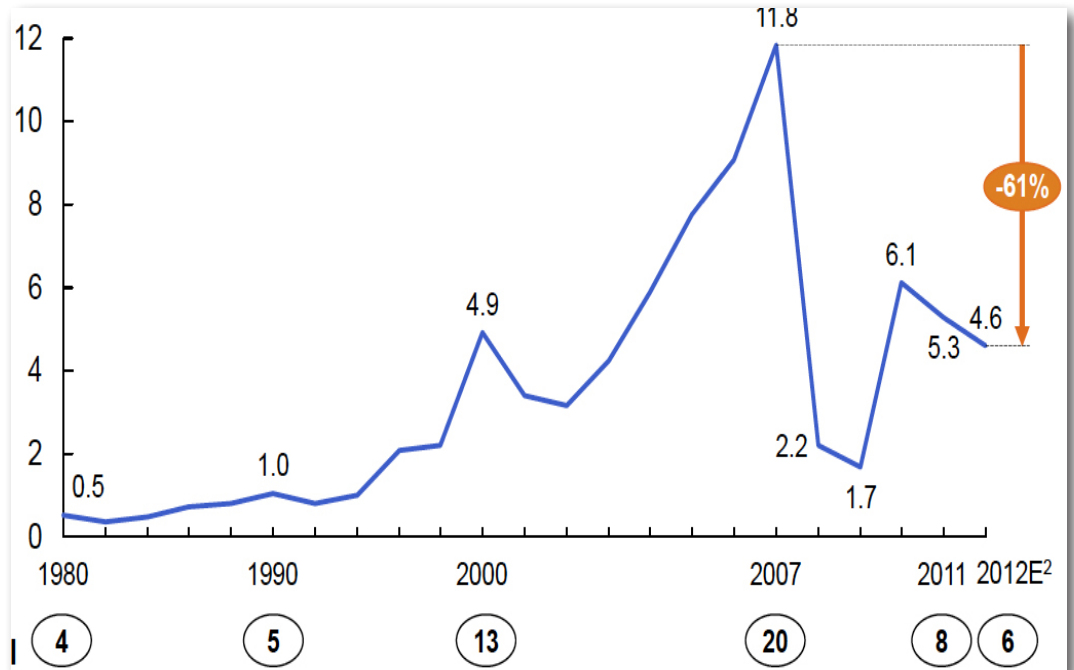
- 1) Dünya finansal piyasalarında durum nedir?
- 2) Özellikle düşük gelir grubuna yönelik konut kredileri ile krize giren ABD tecrübesi neleri işaret etmektedir?
- 3) Türkiye'de kredi piyasasındaki veriler neyi işaret etmektedir?
- 4) Türkiye'nin dış dünya ile olan alacak verecek ilişkisinde gelinen noktada veriler hangi sinyalleri vermektedir?

Dünya Finansal Piyasalarında Durum ve ABD Tecrübesi 1980'de başlayan küreselleşmenin finans sektöründe bir büyüme olduğu bugün artık tartışılmıyor. 1990 yılından sonra kontrol edilemez biçimde büyüyen ve klasik öğretiyi, "laissez faire laissez passer"e uygun olarak tam bir serbesti içinde hareket eden finans sektörü, dünyada birçok çalkantıya yol açtıktan sonra 15 Eylül 2008'de iki büyük finans şirketi Lehman Brothers ve AIG'nin iflası ile derin bir krize girdi.

Grafik 1, sınırları aşan küresel sermayedeki artış trendini net olarak gösteriyor.

Grafik 1: Küresel Sermaye Akımları*, trilyon \$, 2011 kurlarıyla

% Küresel GSYH

Kaynak: International Monetary Fund, Institute of International Finance

*Doğrudan yabancı yatırımlar, sınır ötesi mevduat, hisse senedi ve devlet tahvil/bono satın alımları 1980'li yıllarda sınır ötesi finansal akımlar 500 milyar dolar civarında iken 1990'larda bu rakam 1 trilyona ve ardından süratle artarak kriz senesinden bir önceki yıl olan

2007'de 11.8 trilyon dolara yükseliyor. ABD'de başlayan krizin AB'ye ve oradan bütün dünya finansal piyasalarına yayılması ile birlikte küresel olarak hareket eden sermaye bu iştahını terk ediyor. ABD tarafından halen uygulanmakta olan ve 2 trilyon doların üstünde olduğu tahmin edilen piyasalara nakit enjeksiyonuna ve buna AB ve Japonya tarafından gelen diğer nakit desteklere rağmen küresel piyasalardaki finansal akımlar eski iştahından uzak görünüyor. 2012 yılını kapsayan son rakamlar sınır ötesi sermaye akımlarının yaklaşık 4.6 trilyon dolar civarında olduğunu ve tepe noktasının yaklaşık yüzde 60 altında olduğunu işaret ediyor. Türkiye gibi gerek her sene finanse etmesi gereken yüksek cari açığı olan, gerekse dış borç yükü ağırlaştırmış bir ülke için dış finansman ihtiyacı her zamankinden de daha önemli hale gelmiş durumda. Nitekim bu yılın Mayıs ayı ortasında FED Başkanı'nın "parasal genişlemeyi belki yavaşlatabiliriz" anlamına gelen son derece muğlak açıklaması bile Türkiye finansal piyasalarında ani ve şiddetli bir şok yaratabildi. Haklı olarak iktisat ve finans dünyası, FED ya "bitiriyorum dese neler olurdu" demekten kendini alamadı.

Grafik 1'de gördüğümüz küresel parasal genişleme döneminde yaşanan parasal bolluğun bir sonucu faiz oranlarının düşmesi. Düşük faiz

oranları kredi hacmini artırırken, kredi kullanarak yatırım yapılan alanlarda (borsa, emlak vb.) fiyat balonu oluşuyor. Yani fiyatlar aşırı ama suni bir biçimde yükseliyor. Bu hızlı fiyat artışı, söz konusu alanlara yatırımları teşvik ederken bir müddet sonra yatırımcıların risk algısının kaybolduğu gözleniyor. Hızla yükselen fiyatlar, bütün yatırımcılara cazip gelirken fiyatı yükselen ürünü satın almak için kullanılan kredi de artıyor. Zaten piyasalarda oluşan balon ve ardından gelen krizler hep benzer bir süreci takip ediyor.

ABD'de gerek parasal genişleme gerek 2002 yıllarından itibaren düşen faizler, ama daha önemlisi aldığı krediyi geri ödemesi riskli olan gelir grubunun ev sahibi yapılmasına göz yumulması üstüne dönen sistem, bu krizin ana sebebi oldu. Hızla yükselen konut fiyatları yatırımcıların iştahını kabartırken, örneğin ilk iki sene ana para ödemesiz kredi almak ve alınan konutu bu iki sene içinde yükselmiş fiyatı ile elden çıkarmak ve krediyi kapatmak "kazandıran" bir yatırım haline geliyor.

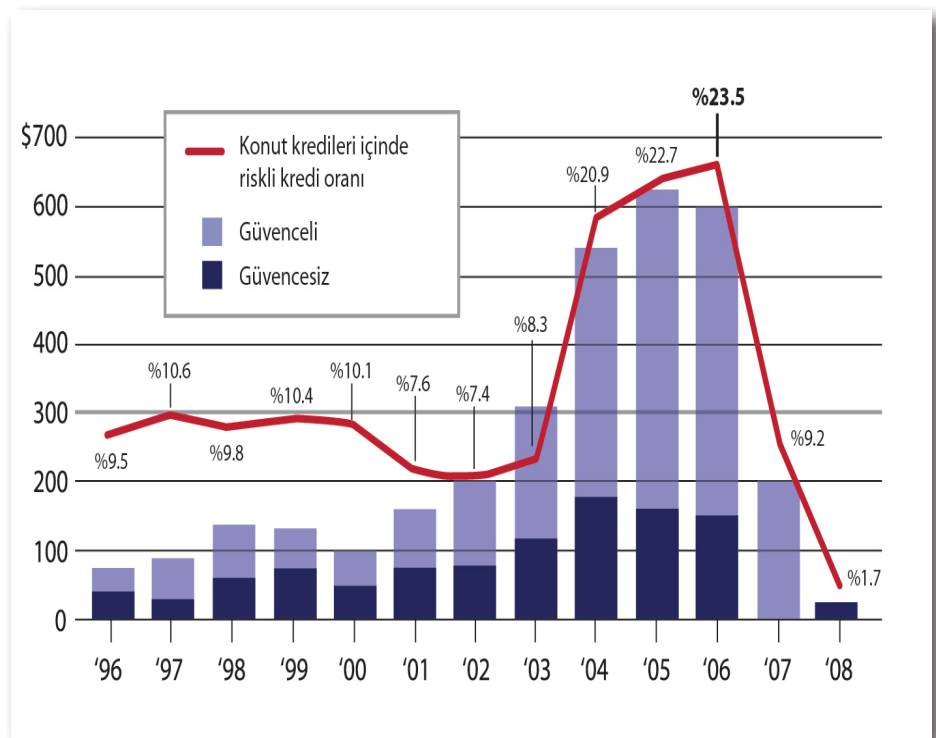
Grafik 2, 2003 yılından iti-

baren konut kredileri içinde sub-öprime kredilerin artan oranını göstermekte. Krizle birlikte bu oranın toplam konut kredileri içindeki payının yüzde 23'lerden yüzde 1'ler seviyesine gerilemesi, konut krizinin özellikle bu grubu vurduğuna bir örnek olarak görülebilir.

Grafikteki sub-prime kredilerin "securitized" (güvenceli) ve "non securitized" (güvencesiz) ayrımı yapılıyor. Securitized loan; kısaca riskli görülen kredilerin toplanarak yeni bir finansal enstrüman olarak başka yatırımcılara satılması ve olası bir geri ödeme zorluğunda finansal sistemi koruması olarak tanımlanıyor. 2008 krizinde görülen işin aslı ise ABD finansal piyasalarının teoride bu kredileri güvence altına aldığı iddia ettiği ama aslında para kazanılacak yeni bir finansal enstrümandan öte işlevi olmayan bir uygulama olduğudur. Nitekim büyük oranda güvence altında olan sub-prime kredilerde baş gösteren geri ödeme problemi bütün finansal sistemi krize sürükleyebilmiştir.

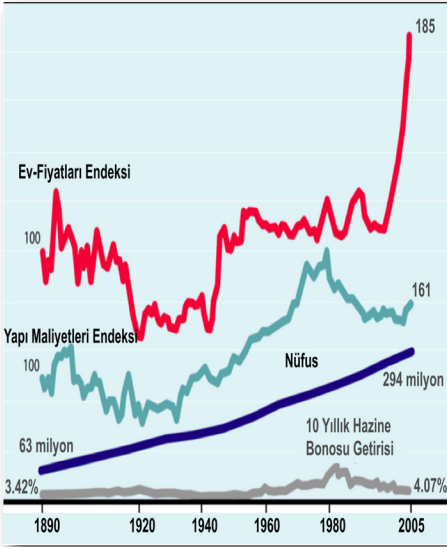
Grafik 2: Riskli (sub-prime) Konut Kredileri

Kaynak: Inside Mortgage Finance

Grafik 3 ise bize yukarıda anlattığımız sistemin sonucunu net olarak göstermekte. Konut fiyatlarındaki artış (endeks artışı) diğer göstergelerden tamamen kopuk hareket ediyor ve 130 yıl gibi çok uzun bir trendden çok farklı olarak 2000'li yılların hemen başında inanılmaz bir artışa giriyor. Tek başına bu gösterge, konut fiyatlarının ekonomik akılcılığın çok üstünde bir balon oluşumuna girdiğini göstermekte. Riskli kredilerdeki artış ve konut fiyatındaki ekonomik akılcılıktan uzak, suni yükselme krizin nereden geldiğini bize çok kısaca özetliyor.

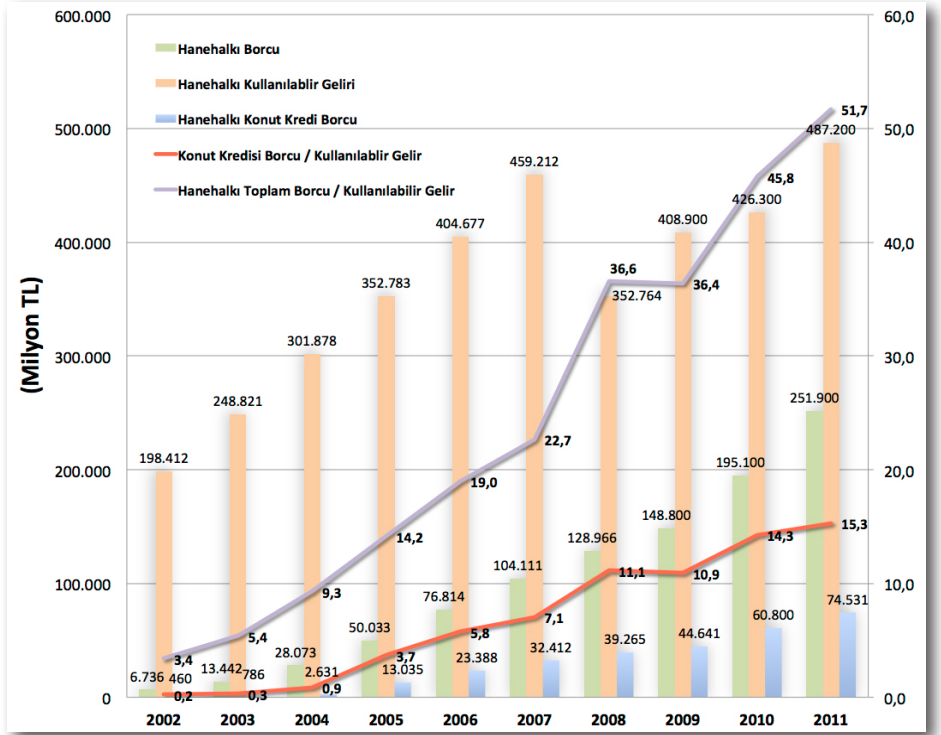
Grafik 3: Enflasyondan Arındırılmış Olarak ABD Konut Fiyat Endeksi, Yapı Maliyetleri Endeksi, Nüfus ve 10 Yıllık Devlet Tahvil Getirisi (1890-2005)

Kaynak: Irrational Exuberance, second edition, 2005

Yazımızın bundan sonraki bölümünde Türkiye'deki kredi piyasasının gelişimine bakacağız. Bu bize hem son 10 yılda kredi piyasasının ne derece genişlediğini ve sürdürülebilir olup olmadığını hem de oluşan riskleri görmemiz açısından yardımcı olacaktır.

Grafik 4, hane halkının kullanılabilir geliri içinde toplam borcu ve konut kredisi borcunun oranlarının yanı sıra miktarları da gösteriyor.

Grafik 4: Hane Halkı Borç ve Kullanılabilir Gelir İlişkileri, Miktar ve Oran

(2002-2011)
Kaynak: TCMB-EVDS, Finansinvest

2002 yılından 2011'e kadar geçen sürede hane halkı toplam borcunun kullanılabilir geliri içindeki payı çok hızlı bir biçimde yükselmiş. Bu trende, yükselişten ziyade "roketleme" demek abartılı bir yorum olmayacaktır. 2002 yılında kullanılabilir gelir içinde toplam borç sadece yüzde 3,4 oranındayken geçen 10 sene içinde bu oranın yüzde 51,7'ye ulaştığı gözleniyor. Hane halkı gelirinin her yıl artmasına rağmen, bu artan gelir içinde borcun çok daha hızlı artışı dikkat çekiyor.

Sağlıklı ve sürdürülebilir bir ekonomik denge açısından, artan gelire paralel bir borç artışı veya artan gelirin küçük bir miktar üstünde borçlanma artışı makul kabul edilir. Ancak büyüyen kullanılabilir gelir içinde borçlanma son derece tehlikeli bir artış trendi izliyor. 1970'ler, 80'ler, 90'lı yıllar içinde hane halkının kullanılabilir geliri içinde toplam borcu yüzde

2 ortalama ile giderken 2002 yılından itibaren ülkemizde hane halkının çok ciddi bir biçimde borç sarmalına kapıldığı dikkat çekiyor. Bugün itibari ile hane halkının kullanılabilir gelirinin yüzde 60'a yakın oranına borç olarak el konulmuş durumda.

Grafik'in kolonlar kısmına baktığımızda gelir ve borç miktarlarını görüyoruz. Burada dikkat çeken veri, 2007 senesinden itibaren gerçekleşiyor. 2007 yılında hane halkı kullanılabilir geliri 459 milyar Türk Lirası. Buna karşılık toplam borcu ise 104 milyar TL olmuş. Aradan geçen dört yılın sonunda kullanılabilir gelir sadece 28 milyar artarak 487 milyar TL'ye ulaşırken, toplam borcu iki buçuk misli artarak 252 milyar TL'ye ulaşmış. Bu veri son 4 yıl içinde hane halkı gelirinde ciddi bir artış olmadığını ancak buna karşılık borcun tehlikeli bir süratle arttığını gösteriyor.

Yine kullanılabilir gelir içinde konut kredilerine baktığımızda 2002 yılında yüzde 0,2 oranında oldukça düşük olan oran, 2011 yılında yüzde 15,3'e yükselmiş. Konut kredi borcunda toplam borca benzer ama görece daha yumuşak bir trend izleniyor.

Sağlığa 76,3 Milyar Lira Harcandı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2012 yılında sağlığa 76 milyar 278 milyon lira harcadığını, kişi başı sağlık harcamasının da 1019 lira olarak gerçekleştiğini açıkladı. TÜİK, 2009 - 2012 dönemine ait Sağlık Harcama İstatistiklerini yayımladı.

Buna göre, sağlık harcaması, 2009 yılında 57 milyar 911 milyon lira oldu. 2010 yılında bu oran yüzde 6,5 artarak 61 milyar 678 milyon liraya, 2011 yılında yüzde 11,7 artarak 68 milyar 897 milyon liraya yükseldi. Sağlık harcamaları, geçen yıl ise önceki yıla göre yüzde 10,7'lik artışla 76 milyar 278 milyon liraya ulaştı.

Cari sağlık harcamasının toplam sağlık harcaması içindeki payı ise 2009 yılında yüzde 95,5, 2010 yılında yüzde 95, 2011 yılında yüzde 94,9, 2012 yılında ise yüzde 95,5 olarak gerçekleşti.

KİŞİ BAŞINA NE KADAR HARCANDI?

Kişi başı sağlık harcaması geçen yıl, 1019 lira (566 dolar) olarak gerçekleşti. Kişi başı sağlık harcaması; 2009 yılında 804 lira (521 dolar), 2010 yılında 845 lira (563 dolar), 2011 yılında 932 lira (556 dolar) oldu.

Sağlık harcamasının gayri safi yurtiçi hasılaya (GSYH) oranı ise geçen yıl yüzde 5,4 olarak hesaplandı.

Sağlık harcamasının GSYH'ye oranı; 2009 yılında yüzde 6,1, 2010'da yüzde 5,6, 2011'de yüzde 5,3 olarak

gerçekleşti.

Genel devlet 2012 yılında toplam sağlık harcamasının yüzde 76,8'ini karşıladı. Genel devlet sağlık harcamasının toplam sağlık harcaması içindeki payı, 2009'da yüzde 81, 2010'da yüzde 78,6, 2011'de 79,6 oldu.

Hane halkları tarafından yapılan cepten sağlık harcamasının toplam sağlık harcaması içindeki payı, 2009'da yüzde 14,1, 2010'da yüzde 16,3, 2011 ve 2012 yıllarında yüzde 15,4 olarak

gerçekleşti.

Sağlık harcamaları konusunda veri derleme ve analiz çalışmaları, Türkiye'de ilk kez Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü standartlarına uygun olarak Sağlık Bakanlığı tarafından 1999-2000 yılları için uygulanan "Ulusal Sağlık Hesapları" projesi ile gerçekleştirildi. Bu kapsamdaki çalışmalar, takip eden yıllarda TÜİK tarafından yürütüldü. En son 2008 yılına ait sağlık harcaması istatistikleri haber bülteni 2011 yılında yayımlanmıştı.

Vişne Suyuyla Vücudunuzun Ritmini Düzenleyin

Vişnede melatonin hormonunun düzenlenmesinde rol oynayan bileşikler olduğu yapılan bilimsel araştırmalarla çoğu kez ortaya kondu. MEYED (Meyve Suyu Endüstrisi Derneği) ise vişne suyu konsantreleri için yaptırdığı araştırmada melatonin türevlerine rastlandığını açıkladı.

USİAD HABER MERKEZİ

Tam bir vitamin ve mineral deposu olan vişneden elde edilen vişne suyu konsantresine dair MEYED'in (Meyve Suyu Endüstrisi Derneği) talebiyle Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Vural Gökmen ve Araş. Gör. Cemile Yılmaz tarafından geniş kapsamlı bir araştırma yürütüldü. Vişne sularının kimyasal kompozisyonunun tüm detayları ile bilinmesi amacıyla yapılan araştırma, ülkemizde üretilen konsantre örneklerinde yüksek konsantrasyonlarda melatonin türevi bulunduğu ışık tuttu. Vişne ve vişne suyu içeriğinde bulunan vitamin, mineral ve antioksidan özellikleri ile besleyici bir seçenek iken bu bulgu ile Türk Vişnesi de kendisini kanıtlamış oldu. Vişne suyunun vücudun günlük ritminin düzenlenmesinde potansiyel rolü olduğuna inanılıyor.

TESPİT EDİLEN TÜREVİN VÜCUDA ETKİSİ

Üretimi yılda yaklaşık 1.2 milyon tona ulaşan vişne, Türkiye, Polonya ve Rusya başta olmak üzere dünyanın pek çok yerinde yetiştiriliyor ve Türkiye, dünya vişne üretiminde birinci sırada yer alıyor. (FAO, 2013). Ülkemizde üretilen vişnenin büyük bir kısmı vişne suyu olarak tüketiliyor. MEYED, meyve suyu sanayisinin 2012 yılında işlediği vişne miktarını 56 bin ton olarak açıklarken vişne

suyu konsantrelerinde vücudun biyolojik saatini düzenleyen melatonin hormonunun tespitine yönelik yaptırdığı araştırmanın

sonuçlarına dikkat çekiyor. Melatonin; hem uykunun ve 24 saatlik biyolojik ritmin düzenlenmesinde, hem de antioksidan özelliği ile yaşlanmanın geciktirilmesinde rolü olan, çok fonksiyonlu bir hormon.

ARAŞTIRMA HAKKINDA

Araştırma hakkında bilgi veren Prof. Dr. Vural Gökmen; "Bugüne değin vişne sularının bileşimlerinin belirlenmesi üzerine sınırlı sayıda çalışma gerçekleştirildi. Bu çalışmalarda daha çok antosiyaninler, şekerler, organik asitler, mineraller gibi öğelerin tespitine yönelikti. Bu teknik çalışma kapsamında, ülkemizde yetiştirilen vişne türlerinden üretilen vişne

suyu konsantrelerinin içerdiği melatonin ve türevlerinin belirlenmesi amaçlandı. Araştırma ile vişne suyu konsantrelerinde melatonin ile aynı kimyasal özelliklere sahip bir melatonin türevinin varlığı tespit edildi. Bilindiği gibi melatonin, epifiz bezinden salgılanarak vücut biyoritminin düzenlenmesinde, uyku bozukluklarının önlenmesinde önemli rol oynayan bir hormon. Melatoninin temel fonksiyonu olan biyoritm düzenleme haricinde kansere karşı koruyucu ve yaşlanmayı geciktirici etkileri de var. Ayrıca hücre içerisinde güçlü antioksidan aktivite göstermesi ile lipid, protein ve DNA gibi makromolekülleri serbest radikallere karşı koruyor.

Bu melatonin türevi, özellikle ülkemizde üretilen konsantre örneklerinde son derece yüksek konsantrasyonlarda bulunuyor. Ayrıca bu örnekler melatonin öncü maddesi olan ve vücuda alındığında belli koşullar altında melatonine dönüşen triptofan açısından da oldukça zengin. Bu bulgu, ülkemizde üretilen vişne suları için artı bir değer olarak kabul edilmeli. Şunu da belirtmeliyim ki; melatonin izomerinin biyoyararlanımı ve sağlık açısından vücutta yarattığı etkilerin belirlenebilmesi için geniş çaplı araştırmalara ihtiyaç var. Ancak bu araştırmalar sonucunda vişne konsantresi ile vücuda alınan izomerin melatonin gibi etki gösterip göstermeyeceğini belirleyebiliriz" dedi.

'Demokrasi Paketi'nde Toprak Sorununa Çözüm Var mı

Prof. Dr. Mustafa KAYMAKÇI

Demokrasi Paketi açıklandı. Herkes biliyor ki bu paket Kürt Sorunu'na siyaset ağırlıklı önermeleri içeriyor. Ancak pakette Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde ayrılıkçı terörü beslemekte olan sosyo-ekonomik yapıyı değiştirecek önermeler ortada yok. Bir başka deyişle bölgede yoksulluğu ortaya çıkaran eşitsiz toprak dağılımının giderilmesine yönelik bir çözümleme kimenin umurunda olmamış.

PAKETİN DÜZENLENMESİNDE KÜRT YOKSULLARININ GÖRÜŞÜ ALINDI MI?

Kürt sorununun çözümüne yönelik pakette, Kürt

yoksullarının sendika, kooperatif gibi emek kit- le örgütlerindeki temsilcilerinin görüşleri alındı mı? Topraksız köylüler, marabalar, kentlere yığılmış işsizler, boğaz tokluğuna çalışan işçiler, eğitim olanağı bulamamış gençler, kısaca Kürt yoksulları ortada gözük- müyor. Daha da vahimi, onların ekonomik gereksinmelerine, özgürleşme süreçlerine, kısaca insanca yaşamalarına yönelik ekonomik düzenlemeler ortalıkta yok. Onlar adına konuşanlar; meclise girmiş

feodal beyler, feodaliteden bağıni koparmamış bölgenin sanayi ve ticaret erbapları, özetle Kürt yoksullarından beslenen katmanlar.

BÖLGENİN MANZARASINA BİR BAKIN!

Doğu ve Güneydoğu Bölgesi'nin eğitimden istih- dama, uyuşturucudan tefeciliğe kadar görmezden ge- linen yüzlerce sorunu var.

Örneğin Adalet ve Kalkınma Partisi Diyarbakır İl Başkanı Aydın Altaç bile, bu konuda önemli tespitlerde bulunuyor. Yerel yönetim- leri de eleştiren Altaç, "Halkın sadece Kürt sorunu yok. Yoksulluk, uyuşturucu, fuhuş, bahis, tefecilik, hatta anlatılmayacak kadar derin travmalar var. Bölgede siya- set yapanlar yıllarca Kürt so- rununu kullandı. Halkın ger- çek problemlerine değinmedi. Bağlar'daki insanları, bir kişinin yürüebileceği sokak-

lardan kurtarmazsanız orada fuhşu da, uyuşturucuyu da engelleyemezsiniz. Belediyelerin buna el atması gerekiyor... Diyarbakır'ın Sur ilçesinde insanların ailecek bir odalı evlerde barınmak zorunda. Bir odada 6 kişi yatıyor. Bu insanlara daha ferah evlerde yaşama imkânının tanınması gerek." diyor. (Zaman Gazetesi 10 Ağustos 2013)

Ancak Başkan, kentlerdeki bu sorunları ortaya çıkaran sosyo-ekonomik yapıya hiç değinmiyor.

Biz değinelim. Sorunların öncelikle bölgede var olan eşitsiz toprak dağılımından kaynaklandığını dile getiren yazılar da yazıldı, önermeler de yapıldı. Ancak iktidar ve muhalefet partileri de bu konunun üzerine gitmek istemiyor. Ancak doğruları tekrarlamak gerekiyor.

KÜRT SORUNU, TOPRAK SORUNUDUR

Kürt ayrılıkçı hareketinin egemen olduğu bölgelerde toprak mülkiyeti, aşiret örgütlen-

mesi altında toprak ağalarının denetiminde. Ağalara ait topraklarda yoksul Kürt köylüsü, yarı aç, yarı tok varlığını sürdürmeye çalışıyor. Kimi zamanlar topraklar ile satılır ya da pazarlanıyor. Seçimlerde oylar kitlesel olarak atılıyor ve beyler meclise gidiyor. Milletvekilleri, belediye başkanları, genellikle ya toprak ağaları ya da yakınları. Sanayici ve ticaret erbapları da benzer sınıfsal yapıda. Kürt köylülerinin kimileri de toprağa bağlı olmaksızın hayvancılık yapıyor. Hayvanlar ve insanlar hastalıktan kırılıyor. Ancak bunların bir kesimi, güvenlik nedeniyle hayvancılığı bırakmak zorunda kalmış. Kentlere gelen yığınlar, sanayi ve hizmet sektörünün yeterince gelişmemesi nedeniyle işsiz kalmış. Bölgede eğitim ve sağlık hizmetleri de talebi karşılamaktan uzak.

Bu durumda çözüm, bölgedeki feodal yapıyı tasfiye edecek olan ve temelinde Toprak Devrimi'ni kapsayan "Bölgesel Kalkınma Planı"ndan geçmekte.

Toprak Devrimi'nin ilk aşaması, elbette topraksız ya da az topraklı köylülerin yeter genişlikte topraklandırılmasından geçiyor. Aslında T.C. Anayasası'nın 44. maddesi bunu zorunlu kılmakta. Ancak, Toprak Devrimi salt toprak dağıtımını içermemeli. Aksi durumda dağıtılan topraklar yeniden güçlülerin eline geçecek. Bunu engellemek için toprak devriminin, tarım işletmelerinin kooperatif örgütlenmesiyle ele alınması şart. Burada girdilerin temininden başlayarak çıktılarının pazarlanmasına değin kooperatifler temel alınmalı. Bir başka deyişle, köylüler kooperatifler ile sanayici olmalı.

Toprak devrimiyle birlikte bölgede kamu iktisadi kuruluşları eliyle sanayileşmeye ivme kazandırılmalı. Böylesi bir yaklaşımda, Devlet bölgede de yönlendirici ve yatırımcı olmalı. Daha açıkçası Planlı Karma Ekonomi uygulanmalı. İşsizlik ve yoksulluğun çözümü, liberal ekonominin eline bırakılmamalı.

TİM Başkanı Mehmet Büyükekşi:

İhracat Eylül'de Yüzde 11,1 Artış Gösterdi

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mehmet Büyükekşi, Türkiye'nin Eylül ayında 12,5 milyar dolar ihracat yaptığını belirtti. Büyükekşi, ihracatın 9 ayda yüzde 0,6 artarak, 111 milyar 980 milyon dolara, son 12 ayda ise yüzde 3,3 artış göstererek 151 milyar 530 milyon dolara ulaştığını kaydetti.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Eylül ayı ihracat verileri, Başkan Mehmet Büyükekşi tarafından Artvin'de düzenlenen toplantıda açıklandı. Toplantıya Artvin Valisi Kemal Cirit, Artvin Belediye Başkanı Emin Özgün, Artvin Ticaret ve Sanayi Oda Başkanı Kurtul Özel ile ihracatçı birliklerinin başkanları ve TİM yöneticileri katıldı. Büyükekşi, Türkiye'nin ihracatının Eylül ayında yüzde 11,1 artışla 12 milyar 555 milyon dolar olarak gerçekleştiğini açıkladı. TİM verilerine göre, ihracat 9 ayda yüzde 0,6 artarak, 111 milyar 980 dolara, son 12 ayda ise yüzde 3,3 artış göstererek 151 milyar 530 milyon dolara ulaştı. Büyükekşi, küresel sermaye hareketlerinin gelişmekte olan ülkeler aleyhine bir seyir izlediğine işaret ederek, dikkatlerin FED kararlarına değil, katma değeri yüksek ürünlere ve doğrudan yabancı yatırımlara yönelmesi gerektiğini söyledi.

KÜRESEL EKONOMİ TOPARLANIYOR

Dünya ekonomisindeki gelişmeleri değerlendiren TİM

Başkanı Büyükekşi, gelişmiş ülkelerdeki ekonomik gelişmelerin yukarı yönlü, gelişmekte olan ülkelerde ise sermaye çıkışının etkisiyle aşağı yönlü olduğunu kaydetti.

Dünya ticaretinde belirgin toparlanma sinyali olduğunu söyleyen Büyükekşi, gelişmiş ülkelerdeki imalat verilerindeki toparlanmaya bağlı olarak yılın tamamı için dünya ekonomilerinde yüzde 2,2, gelişmiş ülkelerde yüzde 1,2 ve gelişmekte olan ülkelerde ortalama yüzde 5 civarında büyüme beklendiğinin altını çizdi.

ABD'nin küresel talepteki daralmaya çözüm aradığına ve bu çerçevede AB ile başlattıkları serbest ticaret anlaşmasına işaret eden Büyükekşi, bu konuda TİM olarak Temmuz ayında başlattıkları "ABD-Türkiye Etki Analizi" çalışmasını tamamladıklarını bildirdi.

EURO BÖLGESİNDEKİ TOPARLANMA DEVAM EDİYOR

AB cephesine bakıldığında, ülkeler arasında farklılaşma olmakla birlikte bir bütün olarak Euro Bölgesi'nde ekono-

mik faaliyetlerde toparlanma olduğuna işaret eden Büyükekşi, Almanya'nın Ağustos ayında üretimde son yedi ayın en güçlü performansını sergilediğini ve büyümedeki toparlanmanın 3. çeyrekte de devam ettiğini vurguladı.

Gelişmekte olan ülkeler cephesindeki gelişmelere değinen TİM Başkanı, yaşanan finansal çalkantılarla beraber, büyümenin azalan bir trend izlediğini, özellikle Hindistan, Meksika, Güney Afrika ve Rusya'da büyümenin yavaşladığını, Çin'in ise güçlü büyümesini halen sürdürdüğünü ifade etti.

İHRACATIN GELECEĞİ FED'E BAĞLI DEĞİL

FED'in parasal genişlemeden çıkış stratejisini, Eylül ayında da netleştirmemesinden en çok gelişmekte olan ülkelerin olumsuz etkilenmesini beklediklerini açıklayan Büyükekşi, "herkesin hemfikir olduğu olgu, eninde sonunda parasal genişlemede frene basılacağı yönünde. Bunun iki ay önce ya da üç ay sonra olmasının çok büyük önemi yok" dedi.

İhracatın geleceğini FED'in kararlarına bağlamadıklarını vurgulayan Büyükekeşi, Türkiye'nin FED cephesinden gelen açıklamalarla kafasının karışmasına izin verilmemesi gerektiği söyledi.

Mehmet Büyükekeşi konuşmasını şöyle sürdürdü:

"ABD Merkez Bankası FED, parasal genişlemeden çıkışa ilişkin Haziran'da bir takvim açıklamıştı. Ancak FED parasal genişlemeden çıkış stratejisini, Eylül ayında da netleştirmede ve öteledi. 29-30 Ekim toplantısına kadar piyasalarda yeni bir bekleme ve belirsizlik dönemi oluştu. Yeni küresel koşullarda; daha yüksek faiz oranlarının oluşması, doların diğer kurlar karşısında değer kazanması, emtia fiyatlarının düşmesi, borçlanma olanaklarının zorlaşması ve daha pahalı hale gelmesi, sermaye akışlarının dolar cinsi varlıklara yönelmesi beklentileri yükseliyor. Yeni küresel koşullardan en çok gelişmekte olan ülkelerin olumsuz etkilenmesini bekliyoruz. Ancak bu etki daha ziyade varlık ve hisse senedi fiyatlanmasında olacak, çünkü borçlanma maliyetleri artacak. Artık herkesin hemfikir olduğu bir olgu var, FED eninde sonunda parasal genişlemede frene basacak. Dolayısıyla bunun iki ay önce ya da üç ay sonra olması, ekonomik açıdan Türkiye için büyük önem taşımıyor. Biz FED cephesinden gelen açıklamalarla kafamızın karışmasına izin vermeyelim. İhracatımızın geleceğini de FED'in kararlarına bağlamış değiliz."

TÜRKİYE KATMA DEĞERE ODAKLANIYOR

Türkiye ekonomisindeki genel gelişmeleri de değerlendiren Büyükekeşi, "15 çeyrektir büyüyen Türkiye ekonomisi, ihracat artışıyla büyüme hedefini birlikte düşünmelidir. Dolayısıyla ne ihracatı, ne de büyümeyi feda etmemeliyiz" dedi.

İhracata dayalı büyüme için rekabet gücünü yükseltecek aktivitelere odaklanılması gerektiğini belirten TİM Başkanı, bu kapsamda TİM olarak 28-30

GEMİ VE YAT İHRACAT PATLADI

Büyükekeşi'nin verdiği bilgiye göre; Eylül ayında ihracatını en fazla arttıran sektör, yüzde 695 artışla gemi ve yat sektörü oldu. Bu sektörü, yüzde 82 ihracat artışıyla zeytin ve zeytinyağı sektörü, yüzde 31 artışla otomotiv sektörü izledi. Eylül ayında en fazla ihracatı, 1 milyar 966 milyon dolarla, otomotiv sektörü gerçekleştirdi. Otomotivi, hazır giyim ve kimyevi maddeler sektörleri takip etti. İller bazında ise, en fazla ihracat artışı yapan il yüzde 42 artış ile Sakarya oldu. Sakarya'yı yüzde 33 artışla Ankara, yüzde 20 artışla Bursa izledi. Denizli'nin ihracatı yüzde 13, Adana'nın yüzde 11, İstanbul ve İzmir'in ihracatı da yüzde 10 arttı.

AB'YE İHRACATTA YÜKSEK ORANLI ARTIŞ SÜRÜYOR

Eylül ayında, AB pazarındaki güçlü ihracat artışı sürdü. AB'ye ihracat Eylül ayında yüzde 12 arttı. Eylül ayında BDT ülkelerine yüzde 12, Ortadoğu'ya yüzde 7, Afrika'ya yüzde 4, Kuzey Amerika ülkelerine de yüzde 3 ihracat artışı yakalandı. Eylül ayında ön plana çıkan ülkeler ise yüzde 438 ihracat artışı ile Gine, yüzde 200 artış ile Malezya ve yüzde 140 artış ile Suriye oldu. Eylül ayında Litvanya'ya ihracat yüzde 131, Güney Kore'ye ihracat yüzde 125, Japonya'ya ihracat yüzde 90, Çin'e ihracat da yüzde 44 artış gösterdi.

Kasım tarihleri arasında Türkiye İnovasyon Haftası etkinliklerini düzenleyeceklerini bildirdi.

Ayakkabı Sektöründen 2 Milyar Dolarlık İhracat Hedefi

Ayakkabı sektörünün 2023 yılına ilişkin 5 milyar dolarlık ihracat hedefine, 1,5 milyar dolar destek sağlamayı hedefleyen ayakkabı yan sanayi sektörü, AYSAF Fuarı'nda ihracat hedefini büyüttü. 2023 yılında ihracat hedefini 2 milyar dolara çıkarmayı planlayan ayakkabı sektörüne TİM Başkanı Mehmet Büyükekşi'den de destek geldi.

CNR Holding Fuarçılık Grubu CEO'su Cem Şenel, "Fuarda 3 bin 650'si yabancı olmak üzere toplam 26 bin ziyaretçi iş görüşmelerinde bulundu. Yılda iki kez düzenlenen AYSAF fuarlarının ayakkabı yan sanayi ihracatına yüzde 20 civarında katkı sağladığını söyleyebiliriz" dedi.

AYSAD Başkanı Tan Erdoğan, "Bu yıl sonu için ayakkabı sektörü olarak önümüze koyduğumuz 650-700 milyon dolarlık ihracat hedefimizi AYSAF ile gerçekleştireceğimize inanıyoruz. Türkiye 300 milyar dolar büyüklüğe ulaşan küresel ayakkabı pazarından aldığı payı artırmalıdır" diye konuştu.

25.yılı kutlayan Ayakkabı Yan Sanayi Fuarı (AYSAF)'nın 50.si CNR EXPO İstanbul'da 18-21 Eylül 2013 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Fuar, CNR Holding kuruluşu Pozitif Fuarçılık tarafından Ayakkabı Yan Sanayicileri Derneği (AYSAD), Türkiye Ayakkabı Sek-

törü Araştırma Geliştirme ve Eğitim Vakfı (TASEV) ve KOSGEB destekleriyle düzenlendi. Organizasyonda önemli iş bağlantıları kuran sektör temsilcileri, ayakkabı endüstrisinin 2023 yılı için 1,5 milyar dolarlık ihracat hedefini 2 milyar dolara çıkardı.

YENİ İHRACAT HEDEFİ OLDUKÇA GERÇEKÇİ

Sektörün revize ihracat hedefine Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Meh-

met Büyükekşi'den de destek geldi. Son 10 yılda ayakkabı sektörünün ihracatını 131 milyon dolardan, 552 milyon dolara yükselttiğine dikkat çeken Mehmet Büyükekşi, "Sektörümüz bu yılın ilk 8 ayında ihracatını yüzde 27 artırarak 480 milyon dolara çıkardı. Sektör, 2023 yılında hedeflediği 1,5 milyar dolarlık ihracatı 2 milyar dolara taşımayı planlıyor. Biz bu hedefin oldukça gerçekçi olduğunu düşünüyoruz" diye konuştu.

Ayakkabı yan sanayinin, başta İstanbul olmak üzere, İzmir, Ege Bölgesi, Konya ve Gaziantep'te yoğunlaştığını belirten Büyükekeşi, "Sektör, emek yoğun yapısı ile Türkiye'nin istihdamına büyük katkı sağlıyor. Yan sanayinin gelişmesi ve verimliliğinin artması, tüm sektörün rekabetçiliğini geliştirecektir. AYSAF, Batı Asya, Kuzey Afrika ve Doğu Avrupa üçgeninde stratejik bir öneme sahip. AYSAF, bu coğrafyadaki en büyük uluslararası ayakkabı yan sanayi fuarıdır. Ayakkabı yan sanayi fuarı, ayakkabı sektörünün 2023 hedeflerine sıçrayışında büyük katkı sağlayacak" ifadesini kullandı.

AYSAF'TAN YÜZDE 20 İHRACAT DESTEĞİ

CNR Holding Fuarcılık Grubu CEO'su Cem Şenel, AYSAF Fuarı'nın ziyaretçi rakamları ile ilgili şu bilgileri verdi: "Fuarda 26 bin ziyaretçi

iş görüşmelerinde bulundu. Yurt dışından 43 ülkeden gelen yabancı ziyaretçiler önemli iş bağlantıları kurdular. Fuarın ziyaretçi ülke-lerinde Ukrayna, İran, Rusya, Tunus, Bulgaristan, Sırbistan, Lübnan ve Romanya öne çıktı. AYSAF'ın ayakkabı yan sanayi ihracatına yüzde 20 civarında katkı sağladığını düşünüyoruz".

2023 YILINDA 2 MİLYAR DOLAR İHRACAT

Ayakkabı Yan Sanayicileri Derneği (AYSAD) Başkanı Tan Erdoğan da AYSAF'ın sektör ihracatına büyük bir ivme kazandırdığını hatırlatarak, "Yılda iki kez düzenlenen AYSAF, ayakkabı yan sanayi ihracatına büyük destek sağlıyor. Bahar döneminde yapılan 49. AYSAF fuarının da desteğiyle ayakkabı aksamındaki ihracatımız bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 35 oranında artış gösterdi. İthalatta ise

yüzde 12'lik bir azalma oldu. Bu umut verici rakamlar da bizim 2023 ihracat hedefimizi revize ettirdi. Ayakkabı sektörü olarak 2023 yılında 2 milyar dolar ihracatı görebileceğimize inanıyoruz" dedi.

YIL SONUNDA 700 MİLYON DOLAR İHRACAR

50. AYSAF'ta 366 firmanın özellikle yurt dışından gelen alıcılarla önemli iş bağlantıları kurduğunu da vurgulayan Erdoğan, şöyle konuştu: "Oluşan ticaret potansiyeli CNR ile yürüttüğümüz koordineli tanıtım çalışmalarıyla birlikte her yıl artış gösteriyor. Fuara güveniyoruz ve bu yıl sonu için ana ve yan sanayiciler olarak önümüze koyduğumuz 650-700 milyon dolarlık ihracat hedefini gerçekleştireceğimize inanıyoruz. Türkiye 300 milyar dolar büyüklüğe ulaşan küresel ayakkabı pazarından aldığı payı artırmalıdır."

Uluslararası İflas Çalıştayı Yapıldı

Adalet Bakanlığı ile Dünya Bankası'nın birlikte düzenlediği "Uluslararası İflas Çalıştayı" 8-9 Ekim tarihlerinde İstanbul'da yapıldı. Hazırlanmakta olan İcra İflas Kanunu taslağının bir parçası olarak yapılan bu çalıştayda İstanbul Barosu'nun görevlendirdiği Av. Sümer Altay'ın da bulunduğu yerli ve yabancı hukukçular sunum yaptı.

Adalet Bakanlığı ve Dünya Bankası'nın birlikte düzenlediği "Uluslararası İflas Çalıştayı" 8-9 Ekim 2013 tarihlerinde İstanbul'da yapıldı. Çalıştayda İstanbul Barosu'nun görevlendirdiği Av. Sümer Altay'ın da bulunduğu yerli ve yabancı hukukçular sunum yaptı. İstanbul Barosu'nu temsilen Yönetim Kurulu üyesi Av. İsmail Altay, Av. Aykut Ergil, Av. Semih Özdoğan, Av. Seyrani Hançer ve Av. Erkan Karasu, İstanbul mahkemeleri hakimleri, iflas müdürleri, akademisyenler ve finans sektörünün avukatları da Uluslararası İflas Çalıştayı'nda hazır bulundular.

NEDEN DÜNYA BANKASI

Çalıştayda söz alan Av. İsmail Altay, İflas Kanunu hazırlamak için toplanılan bu çalıştayı, Adalet Bakanlığı ile uluslararası sermayenin lideri ve temsilcisi olan Dünya Bankası'nın birlikte düzenlemesini yadırgadığını belirtti. Alacaklı ve borçlu dengesinin korunduğu, silahların eşitliği

prensibine ve hukuk devletinde olması gerektiği gibi kimseye imtiyaz tanımayan Anayasanın eşitlik ilkesini temel alan objektif bir İcra İflas Yasasının yapılabilmesi için İstanbul Barosu'nun ivedilikle çalıştay düzenleyerek görüşlerini Bakanlığa ileteceğini vurguladı.

GÖZDEN KAÇIRILMAMASI GEREKENLER...

Daha sonra finans hukukuna ilişkin güncel bir soruna çözüm önerisinde bulunan Altay, son zamanlarda mahkemelerin iflasın ertelenmesi müessesesinin ruhuna ve şirketlerin

yaşatılmasının kamu düzenine etkisine bakılmaksızın, leasingli malları iflasın ertelenmesindeki tedbire dahil etmediklerini; oysa ki leasingin adı bir kira olmayıp, bir tür kredi olduğunun bilincinde olarak, leasing şirketinin şartların gerçekleşmesi halinde kredi alana mülkiyeti devretme borcu altında olduğunun gözden kaçırılmaması gerektiğini vurguladı. Av. İsmail Altay, hazırlanan kanun tasarısında iyi niyetli şirketlerin yaşatılmasına öncelik verecek şekilde düzenleme yapılması gerektiğini de sözlerine ekledi.

Kayra'nın Kaleminden Cumhuriyet Ekonomisinin Öyküsü

Başta Varlık Vergisi olmak üzere, Cumhuriyet tarihimizin en tartışmalı konularında en sağlam kanıtlarla, bilimsel delillerle çalışan, üreten, araştıran bir yazar olan Cahit Kayra üretmeye devam ediyor. Çalışmanın tanıtımında "ALTIN YILLAR döneminin kendine özgü büyüklüğü, bugünkü Türkiye'nin o yıllarda atılan temellerin üzerine kurulmuş ve gelişmiş olması gerçeğindedir" ifadeleri yer alıyor.

Başta Varlık Vergisi olmak üzere, Cumhuriyet tarihimizin en tartışmalı konularında en sağlam kanıtlarla, bilimsel delillerle çalışan, üreten, araştıran bir yazar olan Cahit Kayra üretmeye devam ediyor.

"İKİNCİ CİLT TAMAMLANDI"

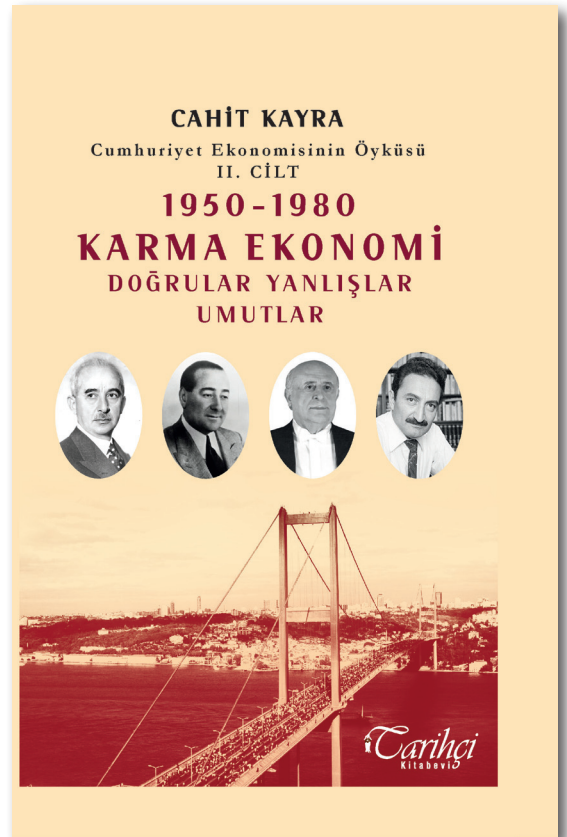
Eski bir maliye müfettişi ve milletvekili olan, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı gibi görevlerde de bulunan Kayra, ilk cildi bir süre önce Tarihçi Kitabevi'nden çıkan ve büyük ilgi gören "Cumhuriyet Ekonomisinin Öyküsü" adlı çalışmasının ikinci cildini de tamamladı. Toplam üç ciltten oluşacak olan kitabın ilk cildinde 1923-1950 arası dönemi inceleniyor. Yeni çıkan ikinci ciltte ise Kayra, 1950-1980 yılları arasındaki dönemin öyküsünü anlatıyor. Bu dönemin adı KARMA EKONOMİ. Karma ekonominin görüntüsüne ise "DOĞRULAR YANLIŞLAR-UMUTLAR" adının verildiği görülüyor.

"ALTIN YILLAR"

Çalışmanın tanıtımında "ALTIN YILLAR döneminin kendine özgü büyüklüğü, bugünkü Türkiye'nin o yıllarda atılan temellerin üzerine kurulmuş ve gelişmiş olması gerçeğindedir" ifadeleri yer alıyor.

Kayra'nın çalışması incelendiğinde ortaya çıkan bir başka nokta da DEVLETÇİLİK ve KARMA EKONOMİ süreçlerinde yöneticilerin ekonomi politikalarını SANAYİLEŞME doğrultusunda kurmuş oldukları gerçeğidir. Yine Türkiye'de yöneticisinden en uzak ilçelerdeki insanlarına kadar her vatandaşın sanayileşmenin bilincini, heyecanını, isteğini ve iradesini yaşamış olması da dikkat çekiyor.

Neredeyse cumhuriyetle yaşıt bir ömre sahip olan Cahit Kayra'nın "Cumhuriyet Ekonomisinin Öyküsü, 2. Cilt, 1950-1980 Karma Ekonomisi" kitabında görkemli bir serüveni okuyacaksınız.

TÜKETİCİYİ SEVİNDİRDİ, ÜRETİCİ ZOR DURUMDA

Üretimdeki artış nedeniyle nar fiyatlarının düşmesi tüketiciyi sevindirdi, üreticiyi zor durumda bıraktı. Türkiye'nin nar üretiminde en önemli merkezlerden Ortaca'da hasadın başladığı bugünlerde narın tarla fiyatının 20 kuruşa kadar gerilemesi üreticileri endişelendiriyor. Ortaca Ziraat Odası Başkanı Salim Çöllü, yaptığı açıklamada, nar fiyatlarının hasatla birlikte maliyetinin altına gerilediğini söyledi. Sıkmalık narın kilogram fiyatının 20 kuruşa kadar düştüğünü belirten Çöllü, "Türkiye'nin her tarafı nar bahçesi oldu. Sadece Ortaca'da 15 bin dekar alandan 40 bin ton nar alınıyor. Rekolte fazla olunca ihracatçı ve tüccar nazlanarak alım yapıyor" dedi.

GÜNEYDOĞU HALI İHRACATINDA DA YÜKSELİYOR

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden bu yılın 9 ayında 1 milyar 97 milyon 151 bin dolarlık halı ihracatı gerçekleştirildi. Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri (GAİB) verilerinden derlenilen bilgiye göre, bölgeden geçen yıl ocak-eylül döneminde yapılan 1 milyar 72 milyon 252 bin dolarlık halı ihracatı, bu yıl aynı dönemde yüzde 2,3 artarak 1 milyar 97 milyon 151 bin dolara yükseldi. İhracat ürünleri içerisinde en yüksek payı 1 milyar 65 milyon 242 bin dolarla makine halısı aldı. Bölgeden aynı dönemde 30 milyon 743 bin dolarlık tuftu halı, 912 bin dolarlık el halısı ve 254 bin dolarlık kilim ihracatı yapıldı.

IMF'DEN MB'YE 'KENDİNİ TOPARLA' MESAJI

Wall Street Journal, IMF'nin yıllık ekonomik görünüm raporunda TC Merkez Bankası'na sert bir "sitem" yönelttiğini savunurken "en keskin eleştiri"nin ise Merkez Bankası'nın politika çerçevesine yöneltildiğini öne sürdü.

Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) yıllık ekonomik görünüm raporunda TC Merkez Bankası'na "kendini toparla" mesajını verdiği yorumları yapılıyor. Wall Street Journal gazetesi, IMF'nin eleştirileri için "Uluslararası Para Forumu'nun yumuşak diplomatik söyleminde bile Türkiye Merkez Bankası'na oldukça sert bir sitemi bulunuyor" dedi. ABD'nin borsa ve iş çevrelerinin gazetesi Wall Street Journal, IMF'nin eleştirilerine, Merkez Bankası Başkanı Erdem Başçı'ya, adeta tırmanan enflasyonun kontrol altına alınmasına yardımcı olmak için faiz oranlarını artırmasının acil bir "öncelik" olduğunu söyleyerek başladığını kaydetti.

"KENTSEL DÖNÜŞÜME 500 MİLYON TL HARCANDI"

Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar, kentsel dönüşüm için şimdiye kadar özel hesapta 650 milyon TL toplandığını, 2B'den ise 100 milyon TL geldiğini belirterek, "Vatandaşlara verilen kira yardımı, kredi desteği ve nakliyeyle birlikte paranın 500 milyon TL'si harcandı" dedi. Çevre ve Şehircilik Bakanı Bayraktar, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın geçen yıl 5 Ekim'de İstanbul Esenler'den uygulamasını başlattığı kentsel dönüşümün birinci yılını değerlendirdi. İlk çıktığında kentsel dönüşüm yasasının çok fazla ilerleyebileceğinin düşünülmediğini belirten Bayraktar, gelinen noktada insanların kentsel dönüşüme ilgisinin kartopu gibi büyüyecek devam ettiğini vurguladı.

TEKSTİLCİLERDEN KARŞILIKSIZ ÇEK İSYANI

Türkiye'nin çözemediği "karşılıksız çek" sorunu yeniden hortladı. Jan Cardin Yönetim Kurulu Başkanı Cemal Biratlı, yasayla kaldırılan hapis kararı yüzünden kimsenin çekini ödemediğini belirterek, "Çek koçanını cebine alan piyasayı dolandırıyor. Üretici ve imalatçı zor durumda. Ne yapacağımızı şaşırдық. Devlet bu işe artık el atmalı. Çekteki riski bankalar almalı. Herkes çek kullanamamalı" dedi. İstanbul'da tekstilin kalbi Bayrampaşa'da karşılıksız çekler yüzünden tezgahlar durma noktasına geldiğini belirten Jan Cardin Yönetim Kurulu Başkanı Cemal Biratlı yaptığı yazılı açıklamada ödenmeyen çeklerin yüzlerce firmanın batmasına sebep olduğunu vurguladı.

"FINDIK ÜRETİCİLERİ ZOR DURUMDA"

Ulusal Fındık Konseyi (UfK) Yönetim Kurulu Üyesi ve Akçakoca Ziraat Odası Başkanı Levent Şahin Başaran, geçen yıllara nazaran bu yıl fındık rekoltesinin yarı yarıya düştüğünü, bu nedenle zor durumda kalan üreticilerin borçlarını ödemelerinin mümkün olmadığını savundu. Başaran yaptığı açıklamada, mayısta sıcaklıkların mevsim normallerinin altında seyretmesi nedeniyle rekoltenin beklentilerinin çok altında kaldığını anlattı.

Düzce'de 30-35 bin ton civarında seyreden fındık rekoltesinden elde edilecek gelirin tahmini 220 milyon lira olacağını fakat rekolte düşüklüğü nedeniyle ciddi kayıplarla karşılaştıklarını dile getiren Başaran, "Serbest fiyat politikaları sebebiyle üreticilerin borç yükü artıyor.

ESNAF PARASIZLIKTAN POS CİHAZINI ALAMADI

Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendevi Palandöken, yeni nesil yazarkasa POS cihazlarının kullanım zorunluluğu ile ilgili uygulamanın 1 Ekim tarihi itibarıyla yürürlüğe girdiğini vurgulayarak, "Yüzbinlerce esnaf parasızlık nedeniyle yeni POS cihazını alamadı" dedi. TESC Genel Başkanı Bendevi Palandöken yaptığı yazılı açıklamada yeni POS cihazlarının büyük işletmeler için avantaj sağladığını vurgulayan, bu işten yine esnafın zararlı çıktığını belirtti. Bankalar, belli bir ciro taahhüdü veren işletmelerin yeni POS cihazlarını hediye ettiğini dile getiren Palandöken, şunları kaydetti: "Örneğin bir banka, aylık 5 bin TL ciro taahhüdü verenler işletmelere bu cihazları hediye ediyor. Belli bir büyüklüğün üzerindeki işletmeler bu ciroyu zaten yapıyorlar. Dolayısıyla, büyükler yeni nesil POS cihazlarına bedava sahip olurken, küçük esnaf 2 bin liraya varan cihaz bedellerini ödemek zorunda kalıyor."

KONUT FİYATLARI ARTTI

Türkiye Konut Fiyat Endeksi Temmuz ayında bir önceki aya göre yüzde 1.15 oranında artarak 140.14 düzeyinde gerçekleşti. Geçen yılın aynı ayına göre yüzde 12.90 oranında artan TKFE, aynı dönemde reel olarak yüzde 3.69 oranında arttı. Türkiye Yeni Konutlar Fiyat Endeksi Temmuz ayında bir önceki aya göre yüzde 1.23 oranında artarak 139.12 oldu. Endeks geçen yılın aynı ayına göre yüzde 13.02 oranında, reel olarak ise yüzde 3.80 oranında arttı. Merkez Bankası, Temmuz 2013 Türkiye Konut Fiyat Endeksi (TKFE) verilerini açıkladı. Haziran, Temmuz ve Ağustos 2013 dönemi kapsayan Endeks, Temmuz ayında bir önceki aya göre yüzde 1.15 oranında artarak 140.14 olarak gerçekleşti.

EYLÜLDE TIR GEÇİŞİ AZALDI

Uluslararası karayolu taşımacılığında 2013 yılı eylül ayında, geçen yılın aynı ayına göre verilen geçiş belgesi sayısı yüzde 8,76, tır karnesi sayısı ise yüzde 13,36 oranında azaldı. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin (TOBB) uluslararası karayolu taşımacılığına ilişkin istatistiklerine göre, geçen yılın eylül ayında 83 bin 291 olan geçiş belgesi sayısı, bu yılın aynı ayında 75 bin 998'e geriledi. Geçen yılın eylül ayında 53 bin olan tır karnesi sayısı ise bu yılın aynı ayında 45 bin 921'e düştü.

Söz konusu ayda takograf kartlarından 1477 sürücü kartı, 11 şirket kartı ile 11 servis kartı üretilerek, sahiplerine ulaştırıldı.

SPOR MÜSABAKALARINA GİRİŞ ÜCRETİ ZAM ŞAMPİYONU

Diyarbakır ve Şanlıurfa'da açıklanan eylül ayı enflasyon verilerine göre, zam şampiyonu spor müsabakalarına giriş ücreti oldu. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Diyarbakır Bölge Müdür Vekili Bayram Dudaklı, 2013 yılı eylül ayı tüketici ve üretici fiyat endekslerini açıkladı. Diyarbakır ve Şanlıurfa'nın içerisinde yer aldığı TRC2 bölgesinin en çok zamlanan ve en çok ucuzlayan ürünlerini aktaran Dudaklı, Diyarbakır ve Şanlıurfa'da geçen ay yüzde 216.23 oranında fiyat artışıyla spor müsabakalarına giriş ücretinin zam şampiyonu olduğunu, bunu fiyatı yüzde 23.74 oranıyla Antep fıstığı, yüzde 11.10 oranıyla salatalık, yüzde 9.40 oranıyla patlıcan ve yüzde 8.45 oranıyla artış gösteren servis ücreti izlediğini bildirdi.

900 BİN TON SEBZE İHRAÇ EDİLDİ

Türkiye'nin taze sebze ihracatı, ocak-eylül döneminde geçen yılın aynı dönemine göre miktarda yüzde 18 artarak 907 bin 661 ton oldu. Türkiye Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği (TYMSİB) verilerine göre, geçen yılın ilk 9 ayında 489 milyon 626 bin dolar olan taze sebze ihracatı bu yılın aynı döneminde yüzde 8 artarak 527 milyon 972 bin dolara yükseldi. Geçen yılın söz konusu döneminde 770 bin 394 ton olan ihracat miktarı ise yüzde 18'lik artışla 907 bin 661 tona ulaştı. Bu dönemde, domates ihracatı miktarda yüzde 15 azalarak 386 bin 101 tona, değerinde de yüzde 5 azalışla 315 milyon 232 bin dolara gerilemesine rağmen, domates en fazla ihracat edilen taze sebze oldu.

ÇÖP GAZINDAN ELEKTRİK ÜRETİMİNİ ARTTIRDI

İzmit Atık ve Artıkları Arıtma Yakma ve Değerlendirme A.Ş. (İZAYDAŞ), çöp gazından yıl sonuna kadar 20 milyon kwh enerji üretmeyi hedeflediğini açıkladı. "Öte yandan Solaklar Düzenli Depolama Sahası'nın çöp dökümü yapılan noktalarında yeni gaz kuyularının açılmasına yönelik çalışmalar devam ediyor. Bu kuyular da devreye girdiğinde, Kocaeli'nin evsel çöplerinden elde edilen enerji miktarı daha da artmış olacak." denildi.

YILLIK ENFLASYON YÜZDE 8'İN ALTINDA

TÜFE eylül ayında yüzde 0.77 artış ile piyasa beklentisinin üzerinde gelmesine karşın, yıllık enflasyon yüzde 7.88'e indi. Tüketici fiyatlarında (TÜFE) Eylül ayında yüzde 0.77 artış yaşandı. Piyasada ağırlıklı öngörü TÜFE'nin yüzde 0.65 artış göstereceği yönündeydi. Eylül ayında üretici fiyatları ise yüzde 0,88 oranında arttı. Yıllık enflasyon TÜFE'de yüzde 7.88 seviyesine inerken, yıllık ÜFE yüzde 6.23'e geriledi. Özel kapsamlı TÜFE göstergelerinden 'H' Eylül'de yıllık olarak yüzde 7.29, 'I' yüzde 6.96 arttı. Eylül ayında zam şampiyonu yüzde 33 fiyat artışı ile çarliston biber oldu.

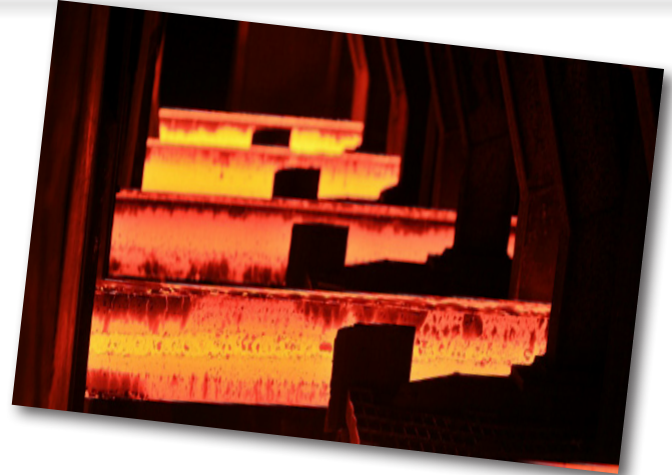
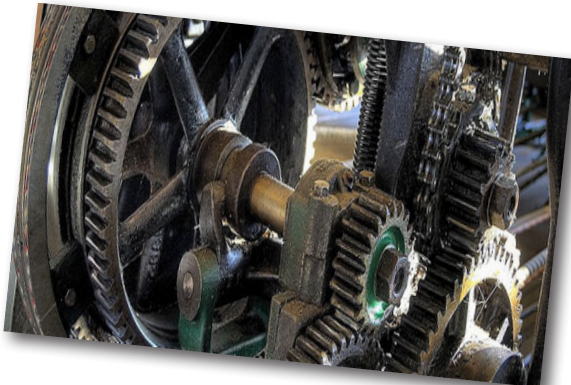

KONUT KREDİSİ MALİYETİ 3 AYDA 17 BİN TL ARTTI

16 bankanın konut kredisi verilerine göre, son 3 ayda 10 yıl vadeli 100 bin TL'lik kredinin toplam geri ödemesi 17 bin TL, aylık taksiti ise 150 TL arttı. Konutkredisi.com.tr'nin Türkiye'deki tüm bankaların en iyi konut kredisi tekliflerini analiz ederek yaptığı araştırmaya göre, Haziran ayında dip seviyelerini görerek aylık yüzde 0.62 seviyesine inen konut kredisi faiz oranları 2013 yılı Ekim ayında, Kasım 2012 seviyelerine dönerek yüzde 0.83'e yükseldi. 10 yıl vadede 100 bin TL'lik kredinin toplam kredi geri ödemesi 17 bin TL arttı.

SANAYİNİN ÇARKLARI FREN YAPTI

Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi ağustosta yüzde 0.1 azalırken, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış üretimde yüzde 4 düşüş yaşandı. Sanayi üretimi, ağustos ayında artış beklentilerinin aksine azaldı. Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi ağustosta bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 0.1 azaldı. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi ağustosta bir önceki aya göre yüzde 4 geriledi. Arındırılmamış sanayi üretiminde ise ağustosta bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1.3 düşüş hesaplandı. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Ağustos 2013, Sanayi Üretim Endeksi verilerini açıkladı. Buna göre Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi bir önceki aya göre yüzde 4 azalışla 112.4 oldu.

ÇELİK SEKTÖRÜNDE İHRACATI "ÇUBUK" SIRTILADI

Türkiye'nin ocak-eylül dönemindeki 10 milyar 550 milyon 704 bin dolarlık çelik ihracatının yüzde 35'ini kapsayan çubuk, sektörde en fazla ihraç edilen ürün oldu. İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri (İMMİB) verilerine göre, geçen yılın ilk 9 ayında 11 milyar 789 milyon 89 bin dolar olan çelik ihracatı bu yılın aynı döneminde yüzde 10,5 düşüşle 10 milyar 550 milyon 704 bin dolar oldu. Çubuk, 3 milyar 734 milyon 339 bin dolarla bu dönemde en fazla ihraç edilen ürün olurken, toplam sektör ihracatının yüzde 35'ini kapsadı.

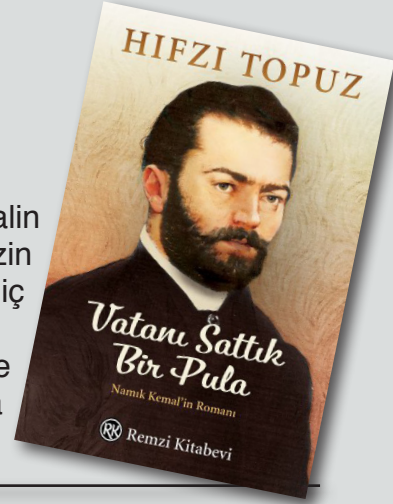
Hıfzı Topuz-Vatanı Sattık Bir Pula

Vatanı Sattık Bir Pula

Ünlü vatan şairi Namık Kemal'in romanı...

Hıfzı Topuz, bu kitapta dönemin ilginç portreleri eşliğinde, Namık Kemal'in yaşamı ve özgürlük mücadelesini ayrıntılarıyla ele alıyor. Ünlü vatan şairimizin mektuplarından ve dostlarının anılarından yola çıkarak, onun özel hayatını ve iç dünyasını gün ışığına çıkarıyor...

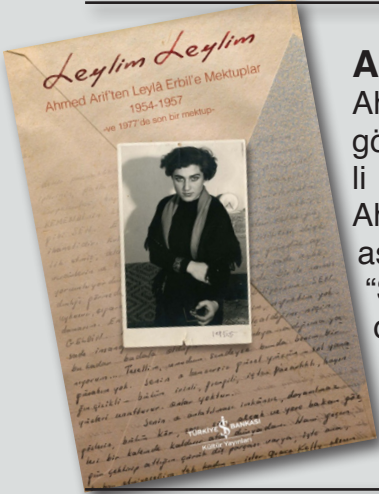
Namık Kemal'in istibdata karşı yalnkılıç savaşımını, sürgünlerde çektiklerini ve Abdülhamit döneminde sarayla kurduğu yakın ilişkileri bu belgesel romanda bulacaksınız.

Ahmed Arif-Leylim Leylim

Ahmed Arif'ten Leylâ Erbile Mektuplar 1954-1957... Ahmed Arif'in Leylâ Erbile gönderdiği mektuplardan oluşan bu kitap, edebiyat tarihçilerimize kuşkusuz önemli bilgiler sunmayı vadediyor. Yazıldıkları dönemin entelektüel ve yayın ortamını, Ahmed Arif'in sürgün günlerini, yaşadığı siyasi baskıyı, içsel dünyasını ve en çok da aşkını tüm çıplaklığıyla ortaya koyuyor.

"Sabah gözlerimi sana açarım. Akşam, uykularımı senden alırım. Nereye, ne yana dönsem karşımda mutluluğun o harikulade başdönmesini bulurum. Böyleyken gene de şükretmem halime, hergelelik, açgözlülük eder, seni üzerim. Aklıma gelmezki seni usandırır, sana gına getiririm. Sana dert, sana ağırlık sana sıkıntı olurum. Nemsin be? Sevgili, dost, yâr, arkadaş..."

Khaled Hosseini-Ve Dağlar Yankılandı

Gece vakti, çölü bir el arabasını çekerek geçen bir baba. Arabanın içinde annesiz iki çocuk; iki kardeş; biri kız, biri erkek. Küçük Peri için ağabeyi Abdullah, ağabeyden çok öte. On yaşındaki Abdullah'a sorsanız Peri, her şey demek. Köylerinden Kâbil'e

varmak için çıktıkları yolculuğun sonunda aileyi yürek parçalayıcı bir son bekliyor. Fakat aslında bu bir son değil... Kardeşlerin başlarına gelenler -yakın ya da uzak- ilişki kurdukları tüm insanların hayatlarında nesiller boyu yankılanacak...

Hayat farklı aileleri sevgi ve fedakârlık, ihanet ve sadakat gibi ortak duygularla sınarken, karakterlerin başlarına gelenler ve yaptıkları seçimler, kitabın her biri ayrı bir renk ve lezzet taşıyan oluşturuyor. Afganistan'ın küçük

katmanlarını bir köyünde doğan ve okuru Kâbil'den Paris'e, San Francisco'dan Tinos adası'na taşıyan bu öykü, her sayfada renklenip güçleniyor.

Yılmaz Özdil-Berberer Yürüdük Biz Bu Yıllardalmza

"Beş gazetenin arşivinden 460 bin sayfa taradım. Sırf arşiv taraması 1.5 senemi aldı. İsim Şehir Hayvan ve İsim Şehir Bitki gibi köşe yazılarımdan derleme değil... Sıfırdan yazıldı. 3 Kasım 2002'de başlıyor. Bugüne kadar geliyor. Çıraklık, kalfalık, ustalık diye üç bölümden oluşuyor." Yılmaz Özdil, Hürriyet, 30 Temmuz 2013

Bir tablo hayal edin. Sanat eseri. Miras. Size ait. Tuvali, Türkiye coğrafyası. Boyası, şehit kanı, alın teri. Her sabah uyanıyorsunuz. Gururla seyrediyorsunuz. Ama, birileri her sabah sizden önce uyanıp o tablonun başına geçiyor ve orasına burasına minik minik fırça darbeleri atıyor. Her sabah bir minik fırça darbesi. Usta işi. Küçük küçük değişiyor tablo. Aniden değil. Milim milim. Alıştırma alıştırma. Yedire yedire. Aradan yıllar geçiyor. Tablo, o tablo olmaktan çıkmış! Komple değişmiş. Dedim ya, kanıksamışsınız. Bakıyorsunuz bakıyorsunuz...

The way of natural taste...

PAKTEL®

PRESENT®

MUTFAK GEREÇLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

PERAKENDE SATIŞ : www.paktelkitchen.com

Büro : İstoç Top.Çar. 2.Ada No: 26 Bağcılar - İstanbul Tel : 0 212 659 52 85 Fax : 659 11 22
Fabrika : Hoşdere Asfaltı Evren 2 Oto San. Sit. 22. Blok No : 6-7-16-17 Esenyurt - İstanbul
Tel : 0 212 672 10 84 FAX : 762 01 10 Web : www.paktel.com.tr E-Posta:paktel@paktel.com.tr

İSTANBUL'UN DEĞİŞEN YÜZÜ
MİNAR DOĞAN HASOL, PROF. DR. HALUK GERÇEK VE SUYU KARKANIN 3. KÖPRÜ 2. KAVAKLIYI VE HIZLI TREN PROJELERİNİ USİAD BİLDİREN'E DEĞERLENDİRDİ

USİAD YIL 14 SAYI 02 EKİM 2013 BİLDİREN

ULUSAL SANAYİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANIDIR

EKONOMİDE SONBAHAR...

KRİZ BÜYÜYOR BEDELİNİ KİM ÖDEYECEK!

USİAD YIL 14 SAYI 02 EKİM 2013 BİLDİREN

ULUSAL SANAYİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANIDIR

E-DEFTER VE E-FATURA ŞİRKETLERE NELER GETİRİYOR

Gelir İdaresi Daire Başkanı Uğur Doğan e-defter ve e-fatura'yı USİAD Bildiren'e değerlendirdi

Tetra Pak Türkiye ve Kafkaslar Pazarlama Direktörü Verda Tolyaz: "Medef Yüzde 100 Yenilenebilir Kaynaklardan Üretilen Paketler Geliştirilmesi"

USİAD YIL 14 SAYI 02 EKİM 2013 BİLDİREN

ULUSAL SANAYİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANIDIR

DIŞ BORCU KİM ARTIRDI

E-Fatura ve E-Defter Nedir ve Kim ne Yapmalı

PROF. DR. CİHAN DURA 10 YILLIK DIŞ BORÇLANMAYI YAZDI

USİAD YIL 14 SAYI 02 EKİM 2013 BİLDİREN

ULUSAL SANAYİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANIDIR

TÜRKİYE EKONOMİSİ NEREYE GİDİYOR

Prof. Dr. Gülten Kazgan: "İthalat ve ihracat arasındaki fark Türkiye'nin en büyük toplalıdır"

Türkiye'nin İşsizlik Rakamları Neden Gerçeği Yansıtıyor

USİAD YIL 14 SAYI 02 EKİM 2013 BİLDİREN

ULUSAL SANAYİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANIDIR

TÜRKİYE'NİN YENİ UMUDU KAYA GAZI MI

TZOB Genel Başkanı Şemsi BAYRAKTAR: "Tarım girdilerinin yüksekliği çiftçiye olumsuz etkiliyor!"

Yabancıya Toprak Satışının Ağır Maliyetleri

USİAD YIL 14 SAYI 02 EKİM 2013 BİLDİREN

ULUSAL SANAYİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANIDIR

2012 YILI ENERJİ FATURASI 60 MİLYAR DOLAR

Enerji ve Su Politikaları Uzmanı Dursun YILDIZ: "Ulusal Enerji Stratejisinin Olmaması Doğalgaza Bağımlı Hale Getirdi"

Prof. Dr. Cihan DURA: Dış Açığın Asıl Sebebi Nedir

USİAD YIL 14 SAYI 02 EKİM 2013 BİLDİREN

ULUSAL SANAYİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANIDIR

2012 EKONOMİSİNE BAKIŞ SAYILAR DEĞERİN GÖSTERGESİ Mİ

PÜİS Genel Başkanı Muhsin ALKAN: "Tüm Akaryakıt Ürünleri Eşit Öranda Vergilendirilmeli"

MEYED: "Meyve suyu sektörü gelinebilecek seviyenin oldukça altında"

USİAD YIL 14 SAYI 02 EKİM 2013 BİLDİREN

ULUSAL SANAYİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANIDIR

SURİYE POLİTİKAMIZ EKONOMİYİ NASIL ETKİLEDİ

Nazım GÜVENÇ: "2013 Ekonomisi 2012'yi Aratacak!"

HASİAD BAŞKANI GÜLAY GÜL: "SURİYE İLE TİCARETİMİZ SIFIRA DAYANDI"

USİAD YIL 13 SAYI 02 EKİM 2012 BİLDİREN

ULUSAL SANAYİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANIDIR

YERLİ MALI KULLANALIM, KULLANDIRALIM ÜLKEMİZ GÜÇLENSİN!

Prof. Dr. Mustafa KAYMAKÇI: Yerli Malı Haftası'nı Kutlamak Çağışılık ya da Nostalji mi

Prof. Dr. Cihan DURA: Türkiye Tasarruf Tuzagında

USİAD YIL 13 SAYI 02 EKİM 2012 BİLDİREN

ULUSAL SANAYİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANIDIR

ORTA VADELİ PROGRAM: "BATAN GEMİYİ YÜZDÜRME PROGRAMI"

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: Kırsal Yoksullukla Savaşımında Stratejiler

İnşaat Mühendisi Dursun YILDIZ: Stockholm'ün Ekolojik Kentleşme Dönüşümü

USİAD YIL 13 SAYI 02 EKİM 2012 BİLDİREN

ULUSAL SANAYİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANIDIR

ZAMLAR BÜTÇE AÇIĞINA ÇÖZÜM MÜ

CHP Milletvekillerinden Derneğimize Ziyaret

Nazım Güvenç yazdı: AB 2014'e Kalır mı

USİAD YIL 13 SAYI 02 EKİM 2012 BİLDİREN

ULUSAL SANAYİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANIDIR

KAPIMIZDAKİ TEHLİKE: İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE GIDA KRİZİ

DİMES Genel Müdürü Ozan DİREN: "Ekonominin Gelişimi İçin Türk Tarımı Desteklenmeli!"

USİAD YIL 13 SAYI 02 EKİM 2012 BİLDİREN

ULUSAL SANAYİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANIDIR

MADENSUYU KAYNAKLARIMIZIN YÜZDE 98'İ BOŞA AKIYOR

TZOB Başkanı Şemsi Bayraktar: Çiftçi Zarar Etse Bile Vergisini Ödüyor

OSTİM Başkanı Orhan Aydın: "Sivil offsetle cari açık %50 azalır"

USİAD YIL 13 SAYI 02 EKİM 2012 BİLDİREN

ULUSAL SANAYİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANIDIR

YENİ TÜRK TİCARET KANUNU NELER GETİRİYOR

Prof. Dr. Cihan DURA: BORÇLANMANIN ŞEY TAN ÜÇGENİNİ NASIL TAMAMLANDI

Abdi İbrahim CEO'su Candan Karabağlı: "Yerli İlaç Firmaları Teker Teker Satılıyor"

USİAD YIL 13 SAYI 02 EKİM 2012 BİLDİREN

ULUSAL SANAYİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANIDIR

EURO'NUN VE BÖLGESİNİN GELECEĞİ KARANLIK

Maden Mühendisi Ümit Rağıp ÜNCÜ: BOR MADENLERİNİN DÜNÜ VE BUGÜNÜNÜ YAZDI

Kırmızı Et Üreticileri Birliği Başkanı Bülent Tunç: "Halkımızın Hem Yerli Hem de Ucuz Et Yemesini İstiyoruz"

USİAD YIL 13 SAYI 02 EKİM 2012 BİLDİREN

ULUSAL SANAYİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİNİN YAYIN ORGANIDIR

800 BİN İTHAL MAL 10 BİN KİŞİYİ İŞSİZ BIRAKTI

Tapu ve Kadastro eski Genel Müdür Yardımcısı Orhan ÖZKAYA yazdı: "2B İLE YENİ ORMAN TALANLARI DAHA DA HIZ KAZANACAK..."

Prof. Dr. Mustafa KAYMAKÇI: "Süt İçtim, Dilim Yanmadı, Midem Bulandı!"